

Page /Date **20** 2012

PTC/Ref. 4117159116.44118112

ለእዳ አበባ የኩስርሰት
ለእ/አበባ ፈይ/ቻ/ የኩስርሰት
ለእዳማ ፈይ/ቻ/ የኩስርሰት
ለአረማያ የኩስርሰት
ለነንድር የኩስርሰት
ለባህር ፍር የኩስርሰት
ለእርግ ጥንግዬ የኩስርሰት
ለሁዋሳ የኩስርሰት
ለእሳ የኩስርሰት
ለደንግ የኩስርሰት
ለመቻል የኩስርሰት
ለእከላም የኩስርሰት
ለደብረ በርሃን የኩስርሰት
ለደብረ ማርቆል የኩስርሰት
ለደብረ ታቦር የኩስርሰት

ለድጋፍ የኩስርልት
ለፈግዴ የኩስርልት
ለመደውሰብ የኩስርልት
ለማዘን ተተ የኩስርልት
ለመሬ የኩስርልት
ለወለው የኩስርልት
ለወለይታ ላጋ የኩስርልት
ለወለን የኩስርልት
ለአምባ የኩስርልት
ለበለሙራ የኩስርልት
ለአሳሳ የኩስርልት
ለወልዳያ የኩስርልት
ለአዲገራት የኩስርልት
ለወልቀሙ የኩስርልት
ለዋጥጥ የኩስርልት

Դիմումը պատճենաբառություն է կազմության համար՝ ուղարկված էլեկտրոնային փոստով:

የኢትዮጵያ ቴምህር ማኅበር በአዋጅ ቁጥር 1152/2011 እንቀጽ 86 ዓላማ እንቀጽ 5
መሠረት የከተማ ቴምህር ተቋማት ተማሪዎች የቆስተልን መሠረቶ አካላች ተል..

ԱԱՍ տառելք ԹՌԴՐ ՈՒՂՂՋ ԴՔԲՔ ԴԵ ՀԻՃԻՇ ՄԵԳ ՄՊԱՇԵՔ ԲՄԿԱԴԴ ԽՄԱԴ
Ա.Ք.ՀԹՄ. ՈԲՀՌԸՆԱԷՄ. ԴԱԱ.ՀԱԴ ՈՒ-Ա ԴԵՅՆՈՒ ԻԳԴՔ ԴՄՍՎԵԴ ՄՆՆՈՒԵՑ ՄՊՐՖ
ԲԴՋԱ ԱՄՆ ԲՀՌԸՆԱԷՄՔ ԲԱ.ՍԴ ՄԱՏԵԼ ԵԱԴԻ ԴԱԿԴ ԴԵՓԴՈՒ ԴԵՓԵՀ
ՈՒԱ.ՊՂՌՆԴ ՀՆՁԲՌՆԴՔՄ. ՆՊԱՎ ՄՆԵՄ ԱԿԴ-Ի ԲԱՂԴԴ ԴՔԲՔ ԴՄՄԱԸՆ. ՀԻՃ

ስለምኑም መመሪያው በሁሉም የእበርሳትዎች ለንግድ እኩል ተማሪዎች በቁ ግንዘብ በሙቀጻና
ተደረሰ በማድረግ እንዲሁም ለየእበርሳትዎች ማህበረሰብ በማሳወቅ ለውጭታማኑቱም የቀርብ
ከተተለ እየተደረገ ድንዳታገር እባዕጣለሁ::

2007 EDITION

- ለማኑስትር ው/ቤት
 - ለማኑስቴር ዝኑታ ው/ቤት (3)

ከዚያ ተ ወጪ

[Signature]

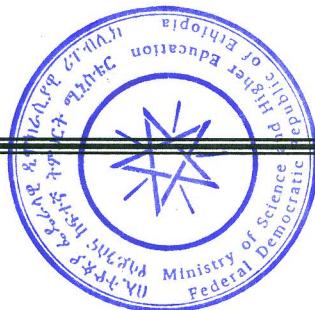
የኢትዮጵያ ማኅበርና ትምህር አስተዳደሪያ
Ministry of Science and Higher Education - Ethiopia

የክፍተኛ ትምህር ተቁማት ተማሪዎች

የዲጂታልን መመሪያ

(መመሪያ ቁጥር: ሚከት-መ/002/2012)

የሰራተኞች ከፍተኛ ትምህር መረጃዎች
መስከረም 2012 ዓ.ም
አዲስ አበባ

၁၇၈

ትምህርት ለሁን በልዕባና ቁልፍ መሆኑም እው:: በዘመኑ በለቱት ለስት የኢትዮጵያ አበባ-ተቶች የሰው ልደችን ነው በማዕከልና በማቅረብ ዓላም ወደ ደረሰቦት ደረጃ ያስገኘ ስሜን በአሁን ወቀት ዓለማችን ሰው ሲሆን በልህተኑና ፍቃድ ተከናሽነት እየተጠረቻቸው በለቻበት በአራተኛው የኢትዮጵያ አበባ-ተቶች ልደች የሚይተካ ማኅ እየተመወጥ ይገኘል:: በመሆኑም ዓላም የደረሰቦትን የሰይንስና ተክኖሎጂ ጥበት በመოቀም የህጻረተሰቦን ነው ማሽኑል እንዲታል በወጪ-ቁጥር በከሁለት የበለጾ ከፃ በቃ ስይሆን ለሰው ልደች ክበርና እና በልድግና ቁድሟያ የሚሰጥ በመሳካም ሲነ ምግባር የቆበረ ተመልክ ለማቅረብ የከፍተኛ ትምህርት ተቋማት የሚያደርጉትን ተረት መዳንና አሰራራን በመሆኑ::

ተማሪዎች በየእስርሱት ቁልታቸው እናት ሁሉታቸውን በተሰጠቸው የሚለባቸውን ተለፈነት በመገኘዎን ኮርክር መብትና ግዢታቸውን አውቀው የግልና የጋራ ትለፈነታቸውን በመወጣት ለለለምት ወጥቶች መሳካም እርዳዋ እንደሆነ ለማስረጃ :

ለተማረምኑ የከፍተኛ ትምህርት ተቁማት የመተሳሳቢ፣ የመከላከል፣ የመታወችና በጋራ
የመኖር ጥበት ሙሉበና ማስከላ እንደሆነ ሰማያችል፤

በተማሪዎች ላይ የስነ ልቦናም ይህን አካላዊ ጉዳት እንዲያደርጋልባቸው ለመከላከል እንደሆኖም
ሁዋና ፍትሬዊ የሕሰተለን ጉዳት እርምጃ አውሳሰድ ሥርዓት መዘርግቻት በማስረጃ ይታረዋል፡፡

ተማሪዎች በየእስጋሳሌ ተ ቁይታቸው የተቋሙን ህግ፡ የአካባቢውን ማህበረሰብ እስተኛ እና የለሎችን ለጠቅምች ያቀኑሁለም መብቶችን እንዲያውቁ፡ እንዲያከበሩ እና እንዲያስከበሩ ለማሳዣ

ለስማም የመሆኑን ማስተማርናን ሂደትን ለማረጋገጥና ለማስቀበል እንዲሁም መልካም አስተዳደርና ለማሳደግ እንዲያግኘት በሀ-ለ-ም ያነበርሰ-ተወቻቸው ውጥ የሆነ መመራሪና አተገባበር እንደኝር ማድረግ በማስከራከር፡፡

የኢትዮጵያ ቴምህር ማኅበር በከፍተኛ ቴምህር እዋዬ ቁጥር 1152/2011
እንቀጽ 86 ዓ.ስ እንቀጽ 5 መሠረት ይህንን የከፍተኛ ቴምህር ተቋማት ተማሪዎች
የዲስታልን መመሪያ አውጥቷል::

ከፍል እንደ ጠቅላላ ዳንጋጌዎች

ՀՅΦՃ 1: ՀՊԸԸ ԾՃՆ

ይህ መመሪያ “የከፍተኛ ትምህርት ተቋማት ተማሪዎች የዲስታለን መመሪያ” ተብሎ
ለጠቀስ ይችላል::

አንቀጽ 2፡- ተርጓሜ

የወለ አግባብ ሌላ ተርጉም የሚያስጠው ካልሆነ በስተቀር በዘመኑ መመሪያ መሰረት:-

1. "የኢትዮጵያ" ማለት በሚኒስቴር የግብር ቤት ይንበ የተቋቋሙ የመንግስት የኢትዮጵያ ነው::
 2. "ሳኔት" ማለት በአዋጅ ቁጥር 1152/2011 አንቀጽ 49 መሠረት የተቋቋሙና በየኢትዮጵያው ወሰኑ አካልማሪ ጉዳዮች ላይ ወሰኑ ስጋዊ አካል ነው::
 3. "የየኢትዮጵያ ተራዘዣት" ማለት በአዋጅ ቁጥር 1152/2011 አንቀጽ 53 መሠረት የኢትዮጵያውን በበላይነት እንዲመሏ የተሽሙ ነው::
 4. "እስተዳደር የግብር ቤት ተራዘዣት" ማለት በአዋጅ ቁጥር 1152/2011 አንቀጽ 54 ጊዜ እንቀጽ 1 መሠረት የተሽሙና የየኢትዮጵያውን አካልማሪው ጉዳዮች የሚመሏ ነው::
 5. "የእስተዳደር የግብር ቤት ተራዘዣት" ማለት በአዋጅ ቁጥር 1152/2011 አንቀጽ 54 ጊዜ እንቀጽ 1 መሠረት የተሽሙና የየኢትዮጵያውን አስተዳደሩዋ ጉዳዮች የሚመሏ ነው::
 6. "የተማረዥ ሁጻረት ተራዘዣት" ማለት የየኢትዮጵያውን ተማረዥ ሁጻረት እንዲመሏ በየኢትዮጵያው ተማረዥ የተመረጋገጫ ተማሪ ነው::
 7. "የተማረዥ ጉዳይ ዓይነቶች" ማለት በግብር ለማግኘት ተማረዥ መሠረታዊ አገልግሎቶችን የሚሰጥ፣ የሚያስተካከሉና የሚያስተዳድር አካል ነው::
 8. "ተማሪ" ማለት በከፍተኛ የተምህርት ተቋማት በመድቦች እና መድቦች ባለሙና የተምህርት መርሆ ግብርች ተመዝግበ በመማር ወይም አጭር ስልጠና በመውሰድ ላይ ያለ ነው::
 9. "ዕጻዊ ተመራቸው" ማለት ለመመረቅ የሚያስችሉ ሁሉንም ቅድመ ሁኔታዎች አማካይ የምረቻ ሲ-ስርዓት እስከከናወንና የተምህርት ማስረጃ ተስተቶት እስከወጣ ያለ ነው::
 10. "የተማረዥ የዳስታለን ካሂሳቸው" ማለት በየኢትዮጵያው ተራዘዣት የሚቋቋም ሆኖ በዳስታለን ጥሩት የሚከሰሉን ተማሪ ጉዳይን በዘመኝ የዳስታለን መመሪያ መሠረት እያመረመሏ ጥሩቱን የሚመጥና የውሳኑ ማሳዬ ለእስተዳደር የግብር ቤት ተራዘዣት የሚያቀርብ አካል ነው::
 11. "አዋጅ" ማለት የሰይንስ ከፍተኛ ተምህርት ሚኒስቴርን ለማቋቋም የወጣ አዋጅ ቁጥር 1097/2011 እና የከፍተኛ ተምህርት አዋጅ ቁጥር 1152/2011 ማለት ነው::
 12. "የከፍተኛ ተምህርት ተቋም ማህበረሰቦ" ማለት በከፍተኛ ተምህርት አዋጅ ቁጥር 1152/2011 አንቀጽ 28ና 34 ከተገለዥ በተጨማሪ ተማረዥችን እንዲሁም በግብር ወሰኑ የሚገኘን ከተቋሙ ጽሑፍ ባንኩነት ያለውን ማንኛውም ለው ይጨምራል::
 13. "ቢን የሚገባ" ማለት ማንኛውም በተቋሙ ወይም በተቋሙ ማህበረሰቦ አባላት ወይም ከተቋሙ ወጪ በለ ማህበረሰቦ ላይ አውንታዊ ወይም አስታዊ ተቆዶና ለያሳፍ የሚችል ሙረዳ ሆኖ በማንኛውም ሁኔታ ለገለጽ የሚችል ነው::
 14. "የተማረዥ ሁጻረት" ማለት በየኢትዮጵያው ወይም በሰይንስ ከፍተኛ ተምህርት ሚኒስቴር ወይም በግብር አዋጅ የተማረዥ ሁጻረት በሚወጣ ሁኔታ መሠረት የተቋቋሙ በየኢትዮጵያው ተማረዥ ተመርጓ የተማረና ወካልና የየግብር አካል ነው::

15. “የተማሪዎች ክበብ” ማለት ተማሪዎች በየኔስርሱት ቅድታው የግል ትለታቸውን ለለሎች በሚከፈልና ካለሉታም ለመማር፡ የየኔስርሱትውን ማህበረሰቦ ለማገኘና ለማስተማር፡ እንዲሁም ቅጂዎችን በጋራ ለመኖታት በተማሪዎች ፍላት የተቋቋሙ የተጠሪዎች ቴምህር እኩል ሆኖ በየኔስርሱትው ዕውቅና ያገኝ ማለት ነው፡፡
16. “ማህበረሰው አገልግሎት” ማለት ተማሪው በጥሩቱ የተነሳ የሚወሰንበት ቅጣት ሆኖ ተማሪው ያለ ከፍደ በተመደጋበት በታ የሚሠራው የተሰበት ወይም የአዕምር ሲሆ ነው፡፡
17. “የየኔስርሱትው ሁባት” ማለት በየኔስርሱትው ባለቤትነት ወይም በአዲራ የተያዘ (የተመዘገበ) ገበያዎችን ያጠቃላለል፡፡
18. “የዳሰተኛን ጥሩት” ማለት በዘረሱ መመራያ ወይም በለሎች አማካይነት ባለቸው ሁባት የተከለከለ ይጋሩት መ&ወያዙ ወይም መተባበር ወይም ለፈጸም እያወ በቋልታችነት ማለቀ ነው፡፡
19. “የዳሰተኛን መመራያ” ማለት በከፍተኛ ቴምህር አዋጅ 1152/2011 እንቀጽ 86 ንዑስ እንቀጽ 5 መሠረት በሳይንስና ከፍተኛ ቴምህር ማረጃዎች የወጣ የከፍተኛ ቴምህር ተቁማት ተማሪዎች የዳሰተኛን መመራያ ነው፡፡
20. “እነስተኛ የዳሰተኛን ጥሩቶች” የሚባለት ለዳሰተኛ ከሚች ማቅረብ ለደረሰልን በዘረሱ መመራያ መሠረት ይለፈነት በተሰጠው እኩል የምክር፡ የቋል ወይም የጀትና ማስጠንቀቂያ የሚያስጠ የዳሰተኛን ጥሩቶች ባቸው፡፡
21. “ቆል የዳሰተኛን ጥሩቶች” የሚባለት ከጀትና ማስጠንቀቂያ እስከ ከበድ የጀሁና ማስጠንቀቂያና እንዲከፈልገኘነቱ ማህበረሰው አገልግሎት በመስጠት የሚያስቀበ ይሰተኛን ጥሩቶች ባቸው፡፡
22. “መከከለኛ የዳሰተኛን ጥሩቶች” ከእናድ ወሰን ቴምህር እስከ ሁለት ዓመት የሚያስቀበ (ከተምህር ገበያ የሚያስቀበ) የዳሰተኛን ጥሩቶች ባቸው፡፡
23. “ከፍተኛ የዳሰተኛን ጥሩቶች” የሚባለት ከሁለት ዓመት እስከ ለስት ዓመት የሚያስቀበ (ከተምህር ገበያ የሚያስቀበ) የዳሰተኛን ጥሩቶች ባቸው፡፡
24. “በግዢ ከፍተኛ የዳሰተኛን ጥሩቶች” የሚባለት በየኔስርሱትው የተምህር መርሆንበር መ-ለ-በመ-ለ-መሰናበትን የሚያስከተሉ የዳሰተኛን ጥሩቶች ባቸው፡፡

እንቀጽ 3:- የዳታ አገለያ

በዘረሱ መመራያ ወሰኑ የሚጠበቅ ከፍተኛ ቴምህር ተቁማት ወሰኑ ባለ በተለያዩ የተምህር መርሆንበር ማ-ለ-በ-መ-ለ-መሰናበትን የሚከተሉ የዳሰተኛን ጥሩቶች ባቸው፡፡

እንቀጽ 4:- የተፈጻሚነት ወሰን

ይህ መመራያ በሁለም የመንግስት ከፍተኛ ቴምህር ተቁማት ወሰኑ ባለ በተለያዩ የተምህር መርሆንበር ማ-ለ-በ-መ-ለ-መሰናበትን የሚከተሉ የዳሰተኛን ጥሩቶች ባቸው፡፡

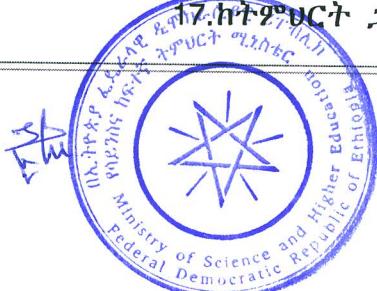

ከፍል ሆነ
መብቶና ግዢታዎች

በኢ.ፌ.ዲ. ትምህር አዋጅ ቁጥር 1152/2011 በአንቀጽ 38ና 39 የተዘረዘሩትን እንዳለ
ሁንጻ በተጨማሪ የተማሪዎች መብቶና ግዢታዎች በዚህ ክፍል ተሰጥቷል::

እንቀጽ 5:- የተማሪዎች መብቶች::

1. በየኤሌክትሮኒክስ ወሰጥ ሲሆን ማውጣት የተምህር የገዢ ለፈጸም መሠረት በነገነት የመማር፣ የመጠየቅ፣ የመመራመር፣ የመረዳደሩት፣ የማውቅ፣ ለይንሳዊና ተብጥቃ ከሱሎተን የማሳደግ፣ ለቀ መግኑት፣
2. በመማሪያ ክፍል፣ በየኤሌክትሮኒክስ ግዢና በህጻረተሰቦ ወሰጥ ለመማር አመቱ ሆኖታን የማግኘትና የመጠቀም፣
3. በየኤሌክትሮኒክስ ግዢ ወሰጥ ሁ-መንግባታዊና ለገዢ መብቶችውን ይህንነታቸው ተጠብቆ የመኖር፣
4. በየኤሌክትሮኒክስ ግዢ ለይ በህጻረዋል በስላምዊ አገባብ አቅማቸውን በነገነት የማሪመድ፣
5. ማንኛውንም አይነት አድለው ወይም ታዝካና እንዲይደርሱባቸው ሁዋዊ ካላለን የማግኘት፣
6. በማንኛውም የመምህርና የተማሪ ግኝነት የፍትሬና ቅትሬዎችን ተጠቁሚ የመሆና ለመማር የሚያሳሳ መልካም ተቀማዊ ይገባን የማግኘት፣
7. ስለአካሄሗያዊ ቴቃትናው በኢ.ፌ.ዲ. ትምህር አዋጅ በተደነገነ መርሆዎችና በየኤሌክትሮኒክስ አካሄሗያዊ መመዘኛዎች መሰረት የመመዘኛ፣ እ-ፍትሬዊ ምክና ሰራተኞች ቅዱታን በየኤሌክትሮኒክስ ስርዓት መሠረት በስላምዊ ሁዋዊ መንገድ የማቅረብና ቅትሬና የማግኘት፣
8. ገልጋነት ማውጣት መሠረት የመምህራንን ለለው አካሄሗያዊ ስራተኞችን የሰራ አፈጻጸም መመለትና የአፈጻጸም ግምገማው ለይ በሙስተና አስተያየት የመሰጠት፣
9. በተምህር ማህደራቸው ወሰጥ የሚቀመጥ መረጃዎች በሚሰጠው ስለሚጠቀበትና ለለለ ወገን ስለሚገለጡበት ሁኔታ የሚመለን አስማማዊ ስርዓት ተጠቁሚ የመሆና፣
10. የተማሪው የገዢ ተቀባዩንን በህጻረዋል መንገድ እንዲጠበቅ ለማስታል አገባበነት ባለቸው ሆነች በተቋቋመና የየኤሌክትሮኒክስ ተማሪዎች በሙሉ በአበልነት በሚያቀራው የየኤሌክትሮኒክስ የተማሪዎች ሁጻረት አገል የመሆና፣
11. በየኤሌክትሮኒክስ ይንብና ስርዓት መሠረት በግልጽ ሆነ በማህበራቸው አማካይነት በየኤሌክትሮኒክስ መገልጻዎች የመጠቀም፣
12. በኢ.ፌ.ዲ. ትምህር አዋጅ ደንጋጌዎችና የየኤሌክትሮኒክስ ሥራ አመራር በርድ በሚያውጥናው መመሪያዎች መሠረት በማህበራቸው ወይም በተወካዮችናው አማካይነት በተለያየ የየኤሌክትሮኒክስ አካሄሗያዊና አስተያየራዊ ስብሰባዎች ለይ የመሰተና፣
13. የፋተና ወጪትን በውቅ፣ የማያት፣ ቅዱታ ካለ የማቅረብ
14. የፋተና ወጪት /Grade Report/ በውቅ፣ የመቀበልና አስፈላጊ የሆነ ማስረጃዎች በማቅረቢ አገባበነት ያለው የተምህር ማስረጃ በገዢ የማግኘት፣
15. የየሚሸጠናና የመጨረሻ የፋተና ተጠግኗል በቁ በሆነ ጊዜ (በደንብ ከእናድ ስምንት በፊት) የማውቅ፣
16. ማንኛውም መደበኛ ተማሪ የወጪ መሠረት ወሰ ከፈረመ ወይም ለአገልግሎቱ የሚገባውን ክፍል በቅድሚያ አስከ ፬.ወመ ድረስ የኤሌክትሮኒክስ የሚሰጠውን የምግባ፣ የመጀት፣ የህክምናና የመዘናና አገልግሎቶችን የማግኘት፣
17. የተምህር የገዢ አገባበነት ያለቸውን ሁሳቦች የማቅረቢ፣ የመከራከርና የመወያየት፣

18. ከየነበርሰራው ማህበረሰብ ጋር ለማፈጻሚ ማንኛውም የጀግና ተቁማት ተማሪዎች (አለመግባብና) አገባብነት ያለው ፍትህ የማግኘት እና በተገበው አካል የመዳኝት;
19. በየነበርሰራው ወሰጥ በሚችሉም የተማሪዎች ክብጥና ለለቻ አገባብነት የለቻው እኩረሻዎች (ለምሳሌ የመጀት በት፣ የመኖሪያ ተን፣ የጀግና ተን፣ የመዘኑና፣ የምግብ በት፣ የዕለ-እድብ፣ የጤና፣ የአካባቢ፣ የስፖርትና የመዘኑና ወዘተ) ወሰጥ በአመራርነት ሆነ በአገልግሎት የመሳተፍ;
20. በየነበርሰራው የሚሰጠ አገልግሎቶች በአገልግሎትና በፍተሱዎች የማግኘት;
21. በየነበርሰራው ህን ደንብ /Legislation/ የተከተቱትን መብቶች በአገባብ የመጠቀም;
22. በጥሩትና በሚከለከለበት ገዢ የተከለከለበትን ወይም የተጠረጋገጧትን ተረይ በተመለከተ የሀገሪቱ ማስረጃና ክርክር የማቅረብ;
23. በአካይማኝና በአስተዳደርዋ ነት ተያያዥ ኮርል በለላማዊ ሆኖታ የመወያየትና አሳሽ የመሰጣቸት በለም ጉዳል ወይም የማግኘት;
24. በሥራቻውና በቃልጋቻቻው መሰረት ያለ ምንም አድልው የመግምገምና የግምገማ ወጪታቻውን የማውቅ፣ ቁልጋቻ አለቻውም ስርዓትን ተከተለው የፈተና ወረቀቶቻቻውና የተገመጠሙቻው ሲሆምቻቻው እንደገና እንዲታይለቻው የማመልከት፣ ወጪቻቻው የማውቅ፣
25. በየነበርሰራው ህን ደንብ (Legislation) መሰረት በማንኛውም የመማር ማስተማርና አገልግሎት በሚሰጠበት መሰከ በሚሬር፣ በገዢ፣ በሂይሱና፣ በፖስቴክ ወይም በለላ ወገንተኩነት ምክንያት አድልው የሚይደረግባቸው መሆኑን መረዳት፣ ከተደረገባቸውም ለሚመለከተው የአመራር አካል ቁልጋቻውን የማቅረብና የግብኝ የማግኘት;
26. የምግብ አገልግሎት ከየነበርሰራው የሚይፈልጉ ተማሪዎች ማመልከቶ አቅርቦው የሚመለከተው አካል ለፈጸም በውጭ መጠራት ደንብ መሰረት በውጭ ለምግብ የተጠረጋገጧውን ገዢነት የመወሰድ መብት;
27. በት መከራዎችና ወርክክም እንዲሁም ለለቻ ተሞርጋቻውን ለምግብ የሚችሉ የየነበርሰራውን ወይም የፈተና ተቁማትን በሚመለከተው አካል ከተተለ የመጠቀም መብቶች አለቻው::

እንቅጽ 6:- የተማሪዎች አጠቃላይ ጉዳቻቻው:

1. ትምህርት ይሸመራል በተባለው የንብ ገዢ በየነበርሰራው በአካል ተገኘቶ የመመዘገበና አስፈላጊውን ፍርማለቻቻውን አማልቶ ትምህር የመጀመር፣ በከፍል የመግኝና ትምህርቱን በሚገባ የመከታተል;
2. የከፍተኛ ትምህርት ዓላማዎችንና የየነበርሰራውን መራ አለቻ የማውቅና የማራመድ;
3. አገባብነት ያለቻውን የህንጻና ሁኔታ፣ የየነበርሰራውን የተማሪዎች ያለቻ መመሪያ፣ የተቁማት የፈተና እንዲሁም ለለቻ ተፈጥሣነት ያለቻውን ሁኔታ የማውቅ፣ የማከበርና የማስከበር በነውም የመመራት;
4. ከማንኛውም ማህበረሰብ ጋር በማኖሪያ ጉንኑት ስት-መንግባቸው መብቶቻቻውን የማከበር፣
5. የገልጻ ሆነ የተማሪዎች ተቁም አድር ሌይ በሚመድቸበት ገዢ ተያያዥ ለለማዊና ስጋዊ በሆነ መንገድ ቁልጋቻ በማስማት በገልጻ መቀተሱ የመዳኝት;
6. የየነበርሰራውን የገልጻ ይህን የገልጻ መገልጻ ጉባኤት በጥንቃቄ የመያዝና የመጠቀም ሆነ ተብሎ ወይም በቃልተኩነት ምክንያት በየነበርሰራው ጉባኤት ሌይ ለሚደርሱ እኩረሻ ለሚመለከተው ማንኛውም ተካት በገልጻ ሆነ በግል ተጠሪቁ

የመሆኑ፣ እንዲከተማው የደረሰውን ገዳት የመተካት፣ ታ��ት የደረሰውን አካል
የማጋለጥ፣

7. የኢትዮ.ታወቂ ለሚሰጣቸው አገልግሎቶች መከራል የሚገባውን ክፍያ የመሆኑም፤
 8. ሁ-ልጊኝ የመገልጻ/የመታወቁያ ካርድ መያዝና ለለለ አካል አሳይቷል አለመስጠትና በሚመለከተው አካል ለጠየቁ የሚሰጥ፤
 9. በተመዘገበበት የትምህርት መሰከር የተቀመጥ የብቻት መመዘኛዎችን ማማረቻ፤ የለበደቶች ስጋፍቶችን እና ለለም በመምራን የተሰጠ ሲሆዎችን በወቅቱ አጠናቀ ማሰረዝ፤
 10. በላይ ሆነታ ካልተፈቻል በስተቀር ለእያንዳንዱ የትምህርት ካርስ (ዓይነት) በሚመጣው ንርግራም መሰረት በለከተር፤ በለበደቶች፤ በመርከስና በመሰከር በመገኘት ተምህርና የሚጠይቀውን ተግባራትን የሚከናወን፤
 11. በየኢትዮ.ታወቂ የተደነገገውን የምሽት መግቢያና መውጭ ለዓት ማከበር፤
 12. ማንኛውም መምህር፤ የአዲተዳደር ለራተኞ እንዳሁም የመማር ማስተማርናና የአዲተዳደር ሂደቱን የመምራትና የመቆጠር ቤትዎት ያለውን አካል የሚከበር፤
 13. ለላይ በለበት በታ ሁሉ ለላይን ጠብቀ መግለጫ፤
 14. በማንኛውም ገዢ ማውጣት ለለቀ የተረከበትን ዓይነት በአግባቡ ቅጽር ማሰረዝ፤ ክለፈንስ በማውጣት ማውጣት በወቅቱ መልቀች፤
 15. ለብኩ ከሚያስቀል (ሙት፡ ሌ.ቃራ፡ አልከል፡ ሳ.ሻና የመሰሰለት) ጉዳ ለማረቻ ልቦን መጠበቅ፤
 16. በከፍተኛ ተምህርት ተቁማት የወጪ መጠራት ደንብ መሰረት ለተምህርትና ለአገልግሎት ተጠውን ክፍያ መከራል ወይም የወጪ መጠራትን ወል መሠራም፤
 17. ከየኢትዮ.ታወቂ ከምጾስ ወጪ ካለው ማህበረሰብ ጋር በማናረው ጉንታነት በመስከም ለነ-ምግባር እርከያ መሆን፤
 18. የለለውን ባህል፤ ቅጽቷ፤ ሂይማኖት፤ ወዘተ ማከበርና መጠበቅ፤
 19. ከማንኛውም ስት-ወጥና ከነ-ምግባር ወጪ ከሆነ ተግባራት የመቆጠብ፤ ለምሳሌ ከስርቆት፤ አላማዎን በመጠቀሱ ለለውን ከማውከ፤ ለስት-ወጥ ተግባር ለለም ከማኑስሰላት፤ ለብኩ ከሚያስቀል (ሙት፡ ሌ.ቃራ፡ አልከል፡ ሳ.ሻና የመሰሰለት) ጉዳ ለማረቻ ... ወ.ዘ.ተ ልቦንና ለለም የመጠበቅ፤
 20. እንደ ተማሪ በተለያየ የሚከናወቶች መብረቱን ለያውቹ ለበኩ አስቀበብ ፖስት ለለውን ተማሪ ይዘ ለመጥሩት ያለሁን ተያቀዙቶችን ማንሳት፤ ለለም ተግባር ለሰን ለመቆጠር መጥከር፤ በማንኛውም የሚከናወት ከለለም ጋር መጠለትና የመሰሰለትን ተግራች ለለሚፈጥር እንዲሸጠ ዓይነት ተማረዙቶችን ለሚመለከተው አካል ተቆማ በመስጠት በሂክ መኖት እንዲፈለግለቸው የሚደረግ፤
 21. ማንኛውም ተማሪ ከደርማትው ወጪ ቅድ ያለመተናት፤ ለለ ተማሪም አስደርጉ እስመገኘት፤ ያለፈቻድ የመጀት ክፍል አለመቀየር፤
 22. በመጀት በት የሚገኘ ዓይነት ተቀባይ ነገሮችን ያለመያዝ፤ የሚገባ ማብሰራና ክውያ እስመጠቀም እና የሚገኘ አይነት ለው ለትና የሚችል መሰራይ ይዘ እስመገኘት፤
 23. በሠላት ተማረዙቶች መከከል የሚነስ ማለዋ ጥለም ወል በከርድ ሂይማኖት በመለውጥ ጉዳት ወሰጥ እስመግባት፤
 24. የሚሰጠ የተምህርት የተለያየ ሲሆዎችን በረስ ጥረት መሠራት፤ የለለ ለው ሲሆ የሚያስከፈል እስመስላለ እስማቻዎብ፤ ለለለ ለው ለርቶ መስጠት ወይም ከለለ ለው መውሰድ ወይም መከፈል የሚያችልና ወጪ የሚያስከፈል መሆኑን የመረዳት፤

ከፍል ለሰት

የተከለከለ ትግባራት

አንቀጽ 7:- ከላይ በእንቀጽ 6 የተውቀሉ ግዢታዣች እንደተጠበቀ ሆኖም በአጠቃላይ በየኔበርሳቱ ወሰጥ የተከለከለ ትግባራት

1. በማንኛውም ሁኔታ በተቋራኑ ይች ላይ በደረሰ ወይም ያችዋ ታንካነ መፈለግም;
2. በግብር ወሰጥ በብድን ሆኖ ማንኛውንም ዓይነት ቡድማዊታዣም ይሁን ገለፋዊ እንቅስቃሴ ማድረግ;
3. በይግናኝነት፣ በአርባን፣ በሁሉንም ቅንቃን የሚያንቃቂሽ ማንኛውንም ጽግር ማድረግ፣ መዳና ወይም ይርሱት መፈለግም
4. ገለፋዊ ቡድማዊ መልዕክት ያላቸውን አልቦላት፣ ቁርጓል ቁርጋች፣ ቤጻዎች፣ የተለያዩ በርሃዣችና ይች መያዝሮችን መጠቀም
5. ወደ ገቢ ወሰጥ ማንኛውም ዓይነት አደጋዘዣ እስ ማዘዣ፣ ማብቀል/መትከላል፣ ይዘ ወይም ተጠቃሚ ወይም አልከላ መጥቶ ወይም ለክር መግባት;
6. የየኔበርሳቱ መምሃራንና ለረተቶችን በምንም ሁኔታ መሰረጃ፣ መዝላፍ፣ ማንጓጠጥ፣ ማስፈራራትና መዘት፣ ያልተገኝና ተደና ጽግር መናገሩ;
7. የለሎች ተማሪዣችን ማህበራዊ ካር የሚያውሬ ይርሱታችና ጽግርዣችን መፈለግም፣ መረጃ፣ ቁጥር መጠቃቃት;
8. በግብር ወሰጥ በግልጽ ሆነ በብድን በዚ ማንሳት ወይም መደበኛ ወይም በነዚህ መሠል ትግባር መተባበር
9. ማንኛውንም የሰርዓት ትግባር መፈለግም;
10. አዲጋ የሚያደርጉ ማንኛውንም ካር /ለምሳሌ ለለት ያለው መሰረድ፣ መርዝ/ ይዘ ወደ ገቢ ወይም አገልግሎት መሰጠ በታወች መግባት;
11. በመማረያ ከፍለው እና በምግባ በት አዲሱት እንዲሆም በመዘናጀና በከለናኩ በታወች በምንም መልከት ያልተገኝ መዘት፣ ጥብ፣ ጽርጓል መጽጠር፣ መረጃ
12. ከመወዳደሪያ በታወች ወጪ መወዳደሪት;
13. በማንኛውም አካል የሚለውኑ ሁኔታ ማስታወሻዣችን መንጠስ፣ መቆዳና መሰረዝ;
14. በአገልግሎት ካር ቁጥር ለኋር ለለማቅ እና ስጋዊ መንገዶች ተከተሉ መጠየቅ እንዲ አመሰ ማንሳት፣ ማስነሳትና መተባበር
15. በማንኛውም የየኔበርሳቱ ጽጋት ላይ ጉዳት ማድረግ;
16. ተገኘን በተመለከተ፡-
 - 16.1. ለመንፈት፡- ከ1.5 ሲሄ ልክመት ያለበለው ሆኖ የሚገው ዓይነት ቁርጋ የለለውና የተለያ ቁለም መቀበት
 - 16.2. ለሰቶች፡- በአግባቡ የተመራና ያልተገኙበለሁ ሆኖ የተለያ ቁለም መቀበት

17. አለበበና በተመለከተ፡-

- 17.1. ለመንፈት፡- የተበጠቃቁ፣ የተቀዳደ ገንዘ የሚያሳይ ለበበ መልበበ፣ ለራን አቶ በማድረግ የውሰጥ ቁምጣ ማስየት፣ ለገንዘ ለው ለረበሽ የሚችል ከፍተኛ ስታ ያለው ስታ፣ ይፈጸንትና ለለቶች መጠቀም፣ ከፍ ያለ ይኖግ የሚያውሬ ማማቃችን መጠቃቃት
- 17.2. ለሰቶች፡- የተበጠቃቁ፣ የተቀዳደ ገንዘ የሚያሳይ ለበበ መልበበ፣ በማድረግ የውሰጥ ቁምጣ ማስየት፣ ከተለበት በላይ ያጠረ ቁጥረ መልበበ፣ ለገንዘ ለው

ለፈጻሚ የሚችሉ ከፍተኛ ስቶ ያለው ስቶ፣ ይዘሩትና ለሎችም ከሰጣቸው
መጠቀም፣ ከፍ ያለ ድምጽ የሚያወጡ ማማቃችን መጠማት

- 18.በግብር ወሰን መፈጸም ወይም ግብር ወሰን መውለድ;
- 19.ለለለ ለው ለሰመ የሚችሉ ድምጽችን በሞባይል መጠቀም
- 20.ባልተፈቻል በር ወይም አጥር አለው መማቅትና መውጫት;
- 21.የወል /የጋራ/ መገልግወችን የግል ማድረግ;
- 22.በኢትዮጵያ የወንጀል ሆኖ በወንጀለት የተፈረሽ ድጋፍችን መፈጸም;

አንቀጽ 8:- በተማሪዎች መኝት ቤት የተከለከለ

1. የየደረሰበትው ተማሪ ያልሆነ ወይም የተበረለ ተማሪ በመኝት ቤት ማሳደር፣ ማናር፣
2. ተደራሱ አልተዋችን መገንጧል፣ ፍርሻ መራት ገዢ አውርድ መተኞት;
3. የኤሌክትሪክ መሰመርችን በላይ ለሳይ አገልግሎት ማዋል;
4. በተቋራጊ ይታ መኝት ከፍል መማቅት፣ ማስገባት;
5. በሀመኖም የሚከናወት ካልተፈቻል በስተቀር የሚገቡትን ወደመኝት ከፍል ይዘው መማቅት;
6. የመኝት ቤት ቁልፍ በሚመለከተው አካል ስይፈቻል ማስቀረድ;
7. በእናድ አልጋ ገዢ ከእናድ በላይ ሆኖ መቀመጥ፣ መተኞት;
8. በመከተት መውጫት ወይም መማቅት;
9. በማንኛውም ገዢ በመኝት ከፍል ወሰኑና አካባቢ ማጭታና ለጠቅላላ መኖር፣ የሚፈጸም ድምጽ /መ.ዘ.ቁ. የሞባይል መጥረያ/ ማስማት;
- 10.የሽንትና ስውር ቤቶች፣ የልብስ እና መተጠበያ ገንዘብችን፣ ማስረጃው ቅዳምችን
አለበልላት የሆነ /ተሳሳይ፣ ድንጋጌ፣ ይተር፣ ሂርቃና ቅዱስ ወዘተ.../ ነገሮችን
በመከተት እንዲዘጋጀ ማድረግ፣ መብትና መቆይ;
- 11.በመኝት ከፍል ወሰን አልጋን መጋዜ /ቴንሽን በከስ መስራት/;
- 12.በልጋዜ ሆኖ ስይፈቻል በፊርማ ወሰኑና አካባቢ ስጠበቅ ማድረግና ሲሆ ቅጥር ይዘው
በበድን መንቀሳቀስ;
- 13.በፊርማ ወሰኑና አካባቢ በበድን ሆኖ መቆይ ወይም መስገድ;
- 14.በፊርማ ወሰን የሚሰራ፣ ስይፈቻል ቤት ማፍላት;
- 15.የመኝትና የዕቅት አገልግሎት ስራተኞችን ማመናጨቁና መገለመጥ፣ መሳሪያ፣
መዘላፍ፣ ለም ማጥፊት፣ ማስረራራቸት;
- 16.ከተመደበበት ዘርማ ወጪ ያለፈቻል መቀር;
- 17.በሽንት ቤቱና ስውር ቤት ወሰን ያልተገበ ብተራይችን መዝናዣ ወይም መሰጠና
- 18.የተመደበበትን የመኝት ከፍል ያለ ፍ.ቁል መቀር፣ በልተመደበበት መኝት ከፍል
ውሰን ተካሔበሁ መተኞት ወይም አካባቢ ማስተኞት;
- 19.በግድግወች፣ መዘረምዎች፣ መስከተትና ቅዱስ ስጥቶች ገዢ ማንኛውም ድህን መቀፍ፣
ስዕል መሳሪ/መሰጠና፣ ማሳማር መተከል /መምታት/;
- 20.በመኝት ቤት ወሰኑና አካባቢ ማት፣ ለጋራ፣ አልከሆል መጠጣችና ለሎች አይንሱም
ገዢችን ይዘው መማቅት ወይም ለጠቀሙ መገኘት;
- 21.የመኝት ከፍልን በር (የራስናም ሆነ የለለችን) ያለፈቻል መከራከት/መሰበር;
- 22.በእናድ ፊት መተጠበያ ገንዘብች እንዲሁም በፊርማ ወሰኑና አካባቢ ለጠቅላላ ማጭበት;

አንቀጽ 9:- በተማርቶች ምግባር በት ፈዕጥ የተከለከለ

- የራስ በልሆነ መመገበዎች ካርድ መመገበና የራስና የመመገበዎች ካርድ ለሌላ አካል አሳይቷል መሰጠት;
- ውደ ምግባር በት የእንደት ፍጤት ከፍድ፣ ለለኩር ማጣሪ፣ የለለት ለብት፣ ተቂማ፣ እና ለለው ተጋቢ፣ ያልሆነ ለጠለችንና አለባበችን ለብት መግማት;
- በምግባር አዳራሽ ወሰኑና አካባቢ ከሰራተዎች ወይም ከተማርቶች ጋር ግዢት መፍጠር፣ ለፈጸም መግባር
- በምግባር ኮርል ተያቄ/ቁራታ ለኖር በተወካይ አለያም በራስ ስርዓትን መዘቅ
ለሚመለከተው አካል ማቅረብ እንዲ ያልተገኗ ማስረጃ፣ ሁኔታ መፍጠር ወይም
እንዲሁም ማድረግ;
- በምግባር አዳራሽ ወሰኑ እና መታወቁ;
- በሁመም ምክንያት መንቀሳቀስ ከማይቻሉ ትማርቶች በስተቀር ከዚህ ወጪ ምግባር
ከተማርቶች ምግባር በት ማውጣት;
- ከቀረበው የምግባር ዓይነት ወጪ የአካሄም ትዕዛዝ ካለቀረብ በስተቀር መጠየቁ፣
መጨረሻዎች፣ መጠለት

ከፍል አራት የተማርቶች የጀትነት ጥሩት

አንቀጽ 10:-የጀትነት ጥሩት

- ተማር የጀትነት ጥሩት ፈጻሚ የሚባለው በተቃሙ፣ በስራተኞችና በለሎች ትማርቶች
መደበኛ እንቅስቃሴና ሥራ ሌይ ተጋቢ፣ ያልሆነ ጥልቃ ገበት የሚፈጥር፣ የለሎች
የተቃሙ ማኅበራበብ አባላትን መብት የሚጋሩ፣ መልካም ጥንቃነትን የሚጥበ ወይም
ተቃሙን የሚከና ይጋሩት ለፈጸም ነው::
- ከለይ በተሸጋፊው ተመልከተው እንደተመበቀ ሆኖ ተማር የጀትነት ጥሩት ፈጻሚ
የሚባለው
- በዚህ መመሪያ የተከለከለ ወይም የጀትነት ጥሩት ተብሎው የተመለከተትን
ተግባራት ለፈጸም
- በለሎች ተቃሙ ወይም የተቃሙ አካል ባወጣቸው ይጋሩት ወይም መመሪዎች
ጥሩት ተብሎው የተጠቀሱትን ተግባራት ለፈጸም
- በሁገቱ አካል ጥሩት ወይም የወንጀል ይጋሩት ተብሎው የተመለከተትን ከመማር
ማስተማር ወይም አገልግሎት አስማጥና ለያደናቸው የሚቻሉ ይጋሩቸት ለፈጸም
- ተማርው ወደ ፍት በሚሰማራበት መሆኑ ከበድ ጥሩት ተብሎው የሚታወቁ
የሚጋሩቸትን ለፈጸም ነው::

ከፍል አምስት የጀትነት ጥሩቶች ምድቦና ቁጥር

አንቀጽ 11:- አነስተኛ የጀትነት ጥሩቶች:

በዚህ መመሪያ አነስተኛ የጀትነት ጥሩቶች ተብሎው የሚመለከሩት ከዚህ በታች
የተዘረዘሩት አነስተኛ የጀትነት ቁጥር የሚያከለከለ ጥሩቶች የሚመለከሩት::

1. በዚህ የሚታለው የጀትነት ጥሩቶች:

1.1 የኢትዮጵያ እቃዬዎችን በተገበው በታች የለማለቀመጥ /የለመመለስ/

- 1.2.በላይ ሆኬታ የሚፈቀድነትው ካልሆነ በስተቀር አገልግሎት መሰጠ በታች ላይ ተራን አለመበብ፣
- 1.3.ለመጀመሪያ ገዢ አልከል መጥቶ ለክር ወደ ገቢ መግባት፣
- 1.4.የየነበሩትው የእንተርናት አገልግሎት መሰጠ ከምርያተሮች ፖርዃገራ/የወስኑ ፕሏም/ መመልከት፣
- 1.5.በተፈቀድ በታ ማኅተውንም ማስታወቂያ መሰጠኝ
- 1.6.ከበዚህ መመሪያ ከተቀመጠው አለበበ ወጪ መሰበሰ እንዲሁም የወገና አቅራረብና አሳር ወጪ መቆረጥና መሰራት፣
- 1.7.በመካ ክፍል ወሰኑ ተገቢ ያልሆነ ድጋፍ/ወይም ስልክ መሰጠኝ፣
- 1.8.የመማሪያ ክፍለው፣ የአዲስአበባ የአገልግሎት መሰጠ ክፍለው ወንበሮችና ተረጋግጧት ለመጀመሪያ ገዢ ከበታ በታ ማዘዣር፣ አውጥቶ ወጪ ለጠቀሙ መገኘት፣ አውጥቶ ደረጃ ጥለ መሆኑ፣
- 1.9.በግዢበት በታ ወሰኑ እናን መታጠቢ፣
- 1.10.ለለው መሰል የሥነ-ምግባር ትኩቶችን መፈጸም፣

2. የቁል ማስጠናቁቂያ የሚያስጠ የጀትነት ትኩቶች

የቁል ማስጠናቁቂያ የሚያስጠ ትኩቶች ሆኖም በማስታወሻ መዝገብ የሚያከት እና ትማሪዎች ለተፋቱ የሚፈጸማበት ሆኖ ለተማሪው በጽሁፍ የሚያስጠ ዓይነ::

- 2.1.ከለይ የተዘረዘሩትን በግዢበት የሚታለኑና መሰል የጀትነት ትኩቶችን በፊርማ ለሁለተኛ ገዢ ፍቃድ መገኘት
- 2.2.በመጀት ክፍል ወሰኑን በከርድር፣ በእኔና ፍት መታጠቢያ በታች በመተለለፈያ መገኘት ላይ ለበብ ማጠበ፣
- 2.3.የለ ፍቃድ ለአንድ ቅን ከግዢ ወጪ መጥቶ ማደር እንዲሁም ለረ ቀናት የአቴንዳንስ ከትትልና ቁጥጥር ሪፖርት አለማድረግ፣
- 2.4.በመማሪያ ክፍለው፣ በአበበት መጽሑፍት፣ በመጀት ሁኔታዎችና በለለው የአገልግሎት መሰጠ ክፍለው ባድግዳምት እንዲሁም በውጭበሮችና ተረጋግጧት ላይ ማንኛውንም ድጋፍ/ስልክ መቀኑ፣
- 2.5.ወሄና የኤሌክትሪክ ሽጭ የለከማባብ መጠቀም (ማብከን)፣ ወሄ ክፍና መጠራት አበርቶ መሆኑ፣
- 2.6.አጠቃው ከሚኖሩ የመጀት ቤት ተጠሪዎችና አጠቃው ከሚኖሩ የትምህር ክፍል ትማሪዎች ሆኖ ተግባራቸው ተስማማቶ አለመኖር፣
- 2.7.ተቋሙ ለመጠው አሳር መሰራት መታወቂያ ወይም የግዢበት ክርድ እንዲያሳይ ተጠይቆ ፍቃድ አለመሆኑ፣
- 2.8.አተከልቶችንና አበባውን መርገጥ ወይም መቆረጥ፣
- 2.9.ፍራሽ ከሳይንስ አውጭ መገኘት፣
- 2.10.የታጠቢ ለገቢን ከላይበት ማስጠ በታ ወጪ ማስጠበ፣
- 2.11.በግዢበት ክፍል ወጪ መፈጸም ማስጠበ በሚከተሉት ተጥቶን ማደናበለ፣ (በሚጣም ይህን በለለ መገኘት) እና ማስረከ እያስጠና ማገኘ፣
- 2.12.ወደ የየነበሩትው ቁጥጥር ገቢ የተደነገገን የሰዓት ገዢ አለማካበር፣
- 2.13.ለለው መሰል የሴን ምግባር ትኩቶችን መፈጸም፣

አንቀጽ 12:- ቅል የፋይነት ጥሩታት:

- ከእኩዓ ማስጠበቅዎች እስከ ከባድ የፋይነት ማስጠበቅዎችና እንደአስፈላጊነቱ ማሆናዊ አገልግሎት በመሰጣት የሚያስቀበ የፋይነት ጥሩታትን የካተታል::
1. የፋይነት ማስጠበቅዎች ወይም ካ30 የሳነ ካ50 ስሜታት ያሉበት ማሆናዊ አገልግሎት (የጥብበት ሥር) ወይም በሁለቱም ለያስቀበ የሚችሉ የፋይነት ጥሩታትን የካተታ
 - 1.1. ከለይ በአንቀጽ 11 በንዑስ አንቀጽ 2 የተዘረዘሩትን የቁል ማስጠበቅዎች ወይም ነገ ማሆናዊ አገልግሎት የሚያስቀበ የፋይነት ጥሩታት መካከል እንዲን የፋይነት ጥሩት ተፈወም በተወስኑ ቅዱት መሻሻል ስይታይና የንት ወይም ተመሳሳይ የፋይነት ጥሩት ደንገሞ መፈጸም::
 - 1.2. በተሸጠው ወቂት የመጀት ክፍልን፣ መፈጸም በትን፣ የመኖሪያ ካንቀና ካረዳርን፣ የመኖሪያ ካንዳ አካባቢን አለማግኘት፣ የራስን አልጋ አለማንጠናና የግል ገኻናን አለመጠበቅ::
 - 1.3. ባለበበችን ለተሸጠው ጥል መጋቢት፣ ማማላት፣ ካር መቆስቀበ፣ ማርጋል፣ ጥል ለነስ አለመግለጫ፣ ወንድ ለይቶ ማቦር፣ በነገር ማቆራቅበ፣
 - 1.4. የተሸጠው በታ ወጪ በየኔሽርሰራታው ጉባዕስ ወሰኑ ቅዱት ቅዱት መጠፊ፣
 - 1.5. በየኔሽርሰራታው ተገባ አካል የተሰጠና አጋጥቃች ተኋላ አለማካበ::
 - 1.6. ለጋራ መንገት አደጋና የሆነ ድርጋፍችን መፈጸም::
 - 1.7. ባድግና በሚሰማር ወይም በመሰላል ካር መብት::
 - 1.8. የለበበው ወይም የኔሽርሰራታው ፍቃድ የሚለበባ ወይም የየኔሽርሰራቱ ተብረት መጠቀም::
 - 1.9. የለለ ስው መታወቂዎች ወይም የግማሽ ክርድ መጠቀም::
 - 1.10. የተማሪዎች አገልግሎት እና የተማሪዎች ሁበረት ስወመው በየተኋወቃውም መንገድ ከተማሪዎች ገንዘብ መሰብሰብ::
 - 1.11. የተማሪዎችን ተራጋጋጋሚነትና የመሳሰለ አገልግሎቶችን በማመቻቻት ሰራተኞች ለግል ጥቅም ለባል ተማሪዎችን ክፍትና ክፈልግ መጠየቅ ወይም እንዲጠየቅ መተባበ::
 - 1.12. በተቋሙ ጉባዕስ ወሰኑ ለጋራ ማጠበብ፣ ለለመቻቻ አደጋና ድቃቃትን መጠቀም ወይም ይዘ መግኘት፣ ለለመቻቻ አጠቃላው ወይም ይዘው አይየ ነገም ማለት::
 - 1.13. የጋራ መገልጻዎችን አለክንባብ ለግል ጥቅም ማዋል::
 - 1.14. በማንኛውም መልካም በድጋሚ መመገበና ለመመገበ መዋከር::
 - 1.15. አጠቃላይ የገንዘብ ድጋፍ ከየኔሽርሰራታው ለማግኘት መዋከር::
 - 1.16. የሚገኘው ወሰኑ ለይኖር የተማሪዎች ሁበረት አባል፣ የከበብ ተጠሪ ነኝ ወዘተ በማሳሌት ለወቂት መረጃ እንዲሰጠት መጠየቅ ወይም ፍቃድ ስወመው ለራ ለመሰራት መዋከር ወይም መሰራት::
 2. ከባድ የፋይነት ማስጠበቅዎችና እንደአስፈላጊነቱ ማሆናዊ አገልግሎት በመሰጣት የሚያስቀበ የፋይነት ጥሩታት
 - 2.1. ከለይ በአንቀጽ 12 በንዑስ አንቀጽ 1 የተዘረዘሩት የፋይነት ጥሩታት መካከል እንዲን ወይም ተመሳሳይ የፋይነት ጥል ለወቂት መረጃ በተወስኑ ቅዱት መሻሻል ስይታይና የንት ወይም መፈጸም::
 - 2.2. በግብር ወሰኑ በተለይም በጋራ መገልጻዎች አካባቢዎች ማለትም በመጀት፣ በመመገበና በመማረቃ ክፍለች፣ በበተመካሬ በአለንኩና በፊሳኩና ወዘተ አካባቢ ያልተገበ መሸት ማለማት፣ ሁኔታና

- 2.3. ሌ2 ቅናት ከየነበርበት ምብ. ወጪ መጥቶ ካደረ እንዳሁም ለሰነት የአቤንዳንስ
ከተትልና ቁጥር ቅናት ሪፖርት ካላይረን
- 2.4. በመጠጥ ሆኖ ለክር በግብር ወሰኑ ለተዘጋጀ መናገድ (የእቅዱስ ቀጥታን
ማድረግለን):
- 2.5. በተቋራኑ ይታ መናገድ ሁኔታ ወሰኑ ወጪ ውስጥ ገበቶ መግኘት:
- 2.6. የራሽ ወይም ታራሳ ወይም የፍርሻ ለበት ቁጥር መግኘት:
- 2.7. ባልተፈቀልት መናገድ ቤት ማደር ወይም የመናገድ ቤትን ያለፈውና መቀሪር
- 2.8. የልተፈቀልት ስው በመኖሪያ ቤት እንዳናርድር፡ እንዳካበል ወይም እንዳያደር
ማድረግ:
- 2.9. ያለፈውና የበለለ ምግባር ከዚህ ወጪ ከማንኛውም ቤት ወደ ደርግም ይዘ ገበቶ
ስጠቀሱ መግኘት:
- 2.10. ማንኛውም የየነበርበትውን ነገረት በአግባቡ አለመጠቀም፡ ማስለሳት፡
- 2.11. ሆኖም የልሆነ መንገድ በአጥር አሉ ወይም ስሌክ መግባትና መውጣት፡
- 2.12. የሰነድ፡ የተጠበኗል የፍልም ማስታወሻዎችን ያለ ትማሪዎች አገልግሎት
አይደከተር ዓ/ቤት እውቀና ፍቃድ መሰጠና፡
- 2.13. በመናገድ ከፍል ወሰኑ የልተፈቀድ የኤሌክትሮኒክ እቃዎችን መጠቀም፡
- 2.14. ለየነበርበትው መምህራን፡ ለረተዋና ለሰራው ለመውጫ ለመጠረቀውን
አሰራራውን ተብብር አለማድረግ፡
- 2.15. በግብር ወሰኑ ለታራ ማጭበት፡
- 2.16. ሆኖም የልሆነ ለበለበ ወይም በተማሪዎች ገዢ የይደከተር ወይም
የየነበርበትው ከፍተኛ አመራር ፍቃድ ያላገኗ ተከይናት ማሳየት ወይም
ለማሳየት መሞከር፡
- 2.17. የራሳን ሂይማጣት፡ እምነትና የጋለጋት አመለካከት ለለው እንዳቀበሉ ሙና
መናገድ፡ መረጃ
- 2.18. በመግቢያ በርድ በአገልግሎት መሰጠዎች የመቻቻዎቹ (የመገልጻያ) ካርድ ለጠየቁ
ለማሳየት ፍቃድና አለመሆና፡
- 2.19. ሂይማጣት በአለውና ተደራገኘውን በግብር ወሰኑ ወሰኑ ማካሂድ፡ እንዳካሂድ
መቀበቀለ፡ ማነሳት፡ መምራት፡
- 2.20. በተመለከተ፡-
- 2.21.1 ለውጭዎች፡- h1.5 ለሚ ያልበለው ሆኖ ምንም ዓይነት ቁርድ የለለውና የተለያ
ቀለም መቀባት
- 2.21.2 ለለውና፡- በአግባቡ የተያረና የልተጠበበዎች ሆኖ የተለያ ቁለም መቀባት
- 2.21. አለበበና በተመለከተ፡-
- 2.21.1. ለውጭዎች፡- የተጠበበው፡ የተቀዳደ ገንዘ የሚያሳይ ለበት መሰበሰ፡ ለገን
ዘቁ በማድረግ የውሰኑ ቁጥር ማሳየት፡ ለገን ለው ለረጋገጫ የሚቻል ከፍተኛ
ነት ያለው ሲታይ፡ ይረጋገጫና ለለውና ማሳየት መጠቀም፡ ከፍ ያለ ድምጽ የሚያውጫ
ሙማቻቻን መጨመት
- 2.21.2. ለለውና፡- የተጠበበው፡ የተቀዳደ ገንዘ የሚያሳይ ለበት መሰበሰ፡ በማድረግ
የውሰኑ ቁጥር ማሳየት፡ ከተለበት በገን ያጠረ ቁጥር መሰበሰ፡ ለገን ለው
ለረጋገጫ የሚቻል ከፍተኛ ሲታይ ማሳየት፡ ይረጋገጫና ለለውና ማሳየት መጠቀም፡ ከፍ ያለ ድምጽ የሚያውጫ
ሙማቻቻን መጨመት
- 2.22. ለለውና መሰል የሰነድ ተፈጥሮችን መፈለግ፡

አንቀጽ 13:- መከከለኛ የሰተለን ተናቶች

ከእናደ ወሰን ትምህር እስከ ሁሉት ዓመት የሚያስቀበ የዳሰተለን ተናቶች በዘመኑ የሚፈጸማል::

1. ለእናደ ወሰን ትምህር ከተምህር ገዢ የሚያሳይቷ የዳሰተለን ተናቶች
 - 1.1. በአንቀጽ 12 በንእስ አንቀጽ 2 የተጠቀሱት ወይም ተመሳሳይ የዳሰተለን ተናቶች በድርሃዊ ፈጽሞ መገኘት::
 - 1.2. ፈተና መሰረቅ ወይም ፈተና መከራይ ወይም ማስከራይ:: የለለ ስው ለራን የራስ አስመሰለው ማቅረብ::
 - 1.3. ሲተዋዣ ሆነ መንድ ተማሪዎችን በንግግር:: በፊሁፍ:: በስላክ:: ወዘተ ማስፈልጋቸት:: ማስቀርባቸት:: ማስፈጸነቸት:: መሰረት::
 - 1.4. የተለጠቸ ለጋዊ ማስታወሻዎችን መገኘበል:: መቆይድ:: መደለሁ ወይም ማሰላስት::
 - 1.5. በጥንቃም ይህንን በጥንቃም ሁኔታ ከተማሪ ወር ጥል መፍጠር:: ለድጋፍ መጠበቃ
 - 1.6. የየኔበርሳይቸውን መምህር:: ለራተኞች ወይም ለሎተኞች መካለች:: ማንጻጠጥ:: መሰረት:: ለመምታት መጠበቃ
 - 1.7. ለጋዊ ፍቃድ የለለቸው ስብሰባዎችንና ምክከርችን በግብዴ ወሰተ ማካሂድ:: መሰተና::
 - 1.8. የራስ መታወቂያ ወይም የመመገቢያ ካርድን ለለለ እኩል እኩልና መሰጠት::
 - 1.9. ለለለ ተማሪ መታወቂያ ወይም መመገቢያ ካርድ አገልግሎት ለማግኘት:: ማጠበቅበር:: ለመግበር:: መሰተና::
 - 1.10. ለተማሪዎች የተሸጠበቃት አገልግሎት ለመሰጠት በሚደረገው እንቅስቃሴ በማንኛውም ስም ከተመን በለይ ማስከራል:: ለማስከራል መሞከር:: ለማስከራል ማስተባበር መተባበር
 - 1.11. የእናደን ተማሪ መታወቂያ ወይም የመመገቢያ ካርድ ወይም ለሎተኞች ገብረቶችን ገዝቦ ወይም ለሎተኞች ጥቅም ጥቅም ለማግኘት በቅድመ ሁኔታነት መያዝ ማድረግ::
 - 1.12. በተቋሙ ወሰተ የሚካሂድ አካይማይቷ:: አስተዳደራዊ:: ማህበራዊ:: ለፖርታዊ ወይም ለሎተኞች እንቅስቃሴዎችን መረበሽ ወይም ተገቢ ያልሆነ ጥልቻ ገብረቶች::
2. ከእናደ ዓመት እስከ ሁሉት ዓመት የሚያስቀበ የዳሰተለን ተናቶች በዘመኑ የሚፈጸማል::

 - 2.1. ሆነ በለው የፈተና ወረቀት ለይዘሩከብ ይዘ መውጣት:: የለለ ተማሪ የታረሙም ሆነ የልታረሙ የፈተና ወረቀት ለማጥሩት መሞከር ወይም ማጥሩት ወይም መቆይድ::
 - 2.2. በፈተና ወረቀቱ ለይ ስሙን ቅይድ እንዲፈተናለት ለለ ዘመናትመንት ተማሪ ወይም ተማሪ ያልሆነ ስው በራስ በታ ማስፈተት::
 - 2.3. አልከልና ማት ይዘ መግባት:: ለመግባት መሞከር::
 - 2.4. መታወቂያና መመገቢያ ካርድ ለይጠኑበት ጥሩ በሚል አመልካኬ ሁሉትና ለማግኘት መሞከር ወይም አግኝቶ በሆለት ካርድ ለጠቀም መገኘት::
 - 2.5. የየኔበርሳይቸው ቁጥር ግዢ ወሰተ የአምልካ በታ መጠየቁ:: ህንጻዎችን ለአምልካ መጠቀም:: በግብዴ ወሰተ በብድን ተስማበበ ተይግናታዊ ስርዓት ማካሂድ:: መሰተና::

- 2.6. በበተ መቆከናት ወይም በለሎች ክፍሎች ወሰተ ያለ መቆከናትን፣ ይርጋለችን
ወዘተ ገዢ መቅረብና መገንጧል፣ ወይም መሰረቻ
- 2.7. በመረጃ በለቦች በእስጣቸው፣ በመሰለጀና በልተረጋገጧ ወራ በስብሰባዎች ለይም
ይህን በለሎች ሆኖች የየኔበርሳቸውን ታላፊዎች፣ መምሃርን፣ የአስተዳደር
ሠራተኞች ወይም ለሎች ትማራዣን ማቋላ፣ የሂሳት ጽግርዎችን በማድረግ
ከበር መዝነት፣ ስም ማጥፁትና የመሰሰለ ይርጋቶችን መፈጸም፣
- 2.8. በከፍል ወሰተ፣ በደርማትና፣ በበር ወይም በለለ የየኔበርሳቸው ግብ ካልል ወሰተ
በስምምነት ለይ የተመሬታ የግብረ ስር ጽንጥነት መፈጸም ወይም ለመፈጸም
መሞከር፣
- 2.9. የተማራዣን እንዲሁም የለሎች አካላትን ገበሩት መሰረቻ ወይም መዘረፍ፣
- 2.10. የየኔበርሳቸው ማህበረሰቦ አባል ለይ የሰነ-ሰቦና ተኩት ማድረሰ፣ መሰረቢ፣
ማስፈጸሚት፣ መዘረፍ፣ መጠሻ፣ ማስጨረሻ፣ እንዲሁም አኝምርዎን፣
ማህበረሰባዊ ጽንጥነቱን፣ ሁይወቱን ወይም እንቅስቃሴዎንና የሰራ ፍርድናን ለተኩ
የሚችሉ ሂይለ ቅለችን መናገር፣ በሥራው ለይ እንቅፁት የሚሆኑ ነገሮችን
ማድረግ፣
- 2.11. ለይታመም የታመሙ በማስመሰል ከከላኔና መድጋኒት አውጥቶ ለሽጥ ወይም ለለለ
ሰው ለሰጥ መገኘት፣
- 2.12. መታወቂያ ካርድን ወይም መመገቢያ ካርድን፣ የበተ-መቆከናት መዋሽ ካርድ
ውይም ለለ የግብ መሰወዎን ለለለ ትማር አሳሌና በመሰጠት ማስጠቀም ወይም
ከለለው ተቀብሎ መጠቀም፣
- 2.13. የለለ ትማር መመገቢያ ካርድ፣ መታወቂያ ወይም ለለ ስቁ ለጋቀ ከውደለ በቻላ
እንዲመሰለ ሲጠየቁ በገዛዘብ ወይም በዓይነት ጥቅም ለማግኘት መፈጸድር ወይም
ይህን ይርጋት ከሚፈጽም ሰው ጽር መተባበር፣
- 2.14. በሆቴሎች፣ በቻላ በቻቻ ወይም በለሎች በቻቻ በሆቴል እና የደረሰ ተስማርቶ
መገኘት ወይም እነዚህን የሚመሰለ ትማራዣን መፈጸም ወይም ይህን እንዲያደርግ
መገኘቱት፣ እንደአገናኝ ማገልጻ፣
- 2.15. የለግለሰቦ ፍቃድ ምስለን ወይም ይሞኑን በከሚራ ወይም በጥበዳል ቅርቡ ለሆነዎ
ማሳየት ወይም ማሳማት፣ ለማንኛውም ትግበር እንዲውል ማድርግ፣
- 2.16. ለተማራዣ ሁበሩት ሲሆ ማስከና የተበቃቄዎን ገዛዘብ ወይም የተማራዣ ከበብ
በደንብ የገኘውን ወይም ከአባለት የተሰበሰበውን ገዛዘብ የፈይናንስ የገበና ወጪ
ክርካት ለልተከተለ መልከ ማስከናድ፣ መመዘበር፣
- 2.17. የለ ትማራዣ ጉዳይ የይፈከተር እና የለተማራዣ ሁበሩት ፍቃድ በየኔበርሳቸው
ገብ ወሰተ በተመራቀ ትማራዣ ከሚቻቻ ሆነ በለሎች ትማራዣ አነስተኛ
ማንኛውም ትማር በከራራይም ሆነ በከራራዊ ያልሆነ፣ አይማኖታዊም ሆነ
አይማኖታዊ ያልሆነ በለለትን በበድን ማከበር፣
- 2.18. በተማራዣ ሁበሩት አባለት ለይ ሆነ በለ ማመሻ፣ ቅጂር መፍጠር፣ ማቀበብ፣
በከራቻዎን ወይም ለሎች ማንኛቻቄዎን መሠረት እናርሱ ማጠጣል፣ መሰረቢ፣
ለሎች እንዲነሳባቸው መቀበብ፣ (ቅጂር የለባቸውን ለይቶ በህጻዊ መንገድ
እንዲነሳ በመረጃ ለይ የተደገኘ ጥያቄ ማቋረብ እንደተጠበቀ ሆኖ፡፡)
- 2.19. የየኔበርሳቸው ሲሆቴል ወይም ትማር ለይ በማስፈጸራቸው ወይም በመዘት የሆነ ነገር
እንዲያደርግ ወይም እንዲያደርግ ማስገድድ፣

- 2.20. የፋይተለን ጥሩ የሚያደርግ የከሚቻቸው አባላን፣ አመልካቹ ወይም የሚከናወል ሆኖ የቀረበ
ለውን፣ የተከሳሽን ወይም መከላከል የሚከናወል ማስፈጸጋቸውን ወሰን እንዲያደተለዋል
የሚደረግ መሸከራ፣ ማጠረሻ በተከከልና መንገድ እንዲያደከሱ ማደረግ፣
- 2.21. አይማኖትን መሠረት በሚደረግ ለራስና ተከታታቸው ላይ መመገቢያ እናደንብና ምግባር
መጠየቅ፣ መመገቢያ እናደንብና ወሰጥ ከምግባ በፊትና በቃላት ብሎት ለየደርግ ይሞክ
ማስማት፣ በተደንነገጋቸው ላይ የሚሰጠው መጽሕፍ፣ ለለምና መጽሕፍ፣ ለለምና መረጃ
- 2.22. አይማኖትን መሠረት በሚደረግ ለራስና ተከታታቸው ላይ የመመገቢያ ለዓትና ምግባር
በመጠየቅ ሁከት እንዲፈጸሙ ማደረግ፣
- 2.23. በተማሪዎች ሁጻረት አባላነት ስም ለልማት ያለካግባቢ መጠቀም፣
- 2.24. በየኔበርሰራቸው በሚሰጠ ፍተናዎች ለሌላ ተፈጻሚ ትማሪ ወይም አካል ለፈተን
መግኘት፣
- 2.25. የለምና የፖ.ስት.፣ የፖ.ስት.፣ በኋር፣ ቅንቃ፣ አመልካቻ፣ ማስፈጸሚ እናምነት
ማንቃሻሻ፣ ማንኩስ፣ የፖ.ስት. መቆጠፍት ማስፈጸም፣ ማቅረብ፣ የቦኑስት
ቀናትን አሳይቷል መረጃዎች፣ ወዘተ፣
- 2.26. በሌሎች ትማሪዎች ወይም የየኔበርሰራቸው መሠረት አባላት ላይ የምራል ችግር
ለያስከተሉ የሚችሉ ታደራገኘቶች፣ እንቅስቃሴዎች፣ ፍልምናና የመሳሰሉ
ነገዴቶች ማሳየት፣ ማቅረብዎር ወይም ማስረጋገጧት፣
- 2.27. ለለምና በዘመና ለከተቱ የሚችሉ የፋይተለን ትኩቶች ተብሎው በየኔበርሰራቸው
በጽሕፍ የሚለው ትኩቶች፣

፪
፫
፬

አንቀጽ 14:- ከፍተኛ የፋይተለን ትኩቶች፣

ከሁለት ዓመት አስከ ለሰት ዓመት የሚያሳቀው (ከተምህር ገበያ የሚያሳማው) የፋይተለን
ችኩቶች በዘመና ለመሳከር ይሆናል፡፡

1. የየኔበርሰራቸውን ሁኔታ ለመማስ፣ የአስራር ስርዓትና የሥራ አመራር ወሰን
ለመቻቻዎች ትማሪዎችን ለአድማ፣ ለአመሰግና ለረጋግጣት ማንሳሳቸ፣ ማስተባበር፣ የሂሳት
ውራ መፍጠርና ማስተካከት፣ ለሆነ-ወጥ ሥራ ሁጻረት መፍጠር፣
2. በማስታወቂያ ለሌዕወች ላይና በሌላ በታ በጥበጥና ሁከት የሚያሳከሩ ያልተፈቀዏ
እሱይቶችን መለጠና፣
3. በአግባቡ በመከኔድ ላይ ብለ የፋይተለን ትኩት ከርክር የመሰማት ሂደት ላይ ጥልቻ
መግባትና ማደናቀፍ፣ በስርዓቱ መሠረት ለመግኘት የሚያመለከቱ ትማሪዎችንና
ሠራተኞችን ማደናቀፍ፣ በፊትና ከሚችው ላይ ወከብ በመፍጠር
በገልጻተኞችው ላይ ተወስና ለመፍጠር መምከር፣
4. እንደ ማረቀድ፣ ከናብ፣ ሁሽ፣ ከከይን ወዘተ ያለ ዕቃቶችን መጠቀም፣
የየኔበርሰራቸው ገበያ ወሰጥ ወሰጥም ሆነ ከዘመና ወጪ ይዘ መግኘት ወይም በደብብ
ለያዘወውር ወይም ለፈተን መግኘት፣
5. ሁሳብን በነፃነት የመግለጫ መብት እንዲተመለቀ ሆኖ ትማሪው የፖ.ስት. ወይም
የኢትዮጵያ ምክንያቶችን በማንሳሳት ተገበ ባልሆነ መንገድ ለውቅና ለአመሰግ ማንሳሳቸ፣
6. ለመምህርና ሆነ ለሌላ አካል ሆነ በለ የለላ ትማሪን የስራ ወጪት መዳበቸ ወይም
ማጥፋት
7. ገዢዎ ወይም ለለ ቀን የሚያወጣ ነገር በመሰጠት ያልተገበ የተምህር ትኩቶች
ለማግኘት መምከር፣

8. በየኔበርሰራቸው ትኩቶች ገበያ ወሰጥ በሀገሪቱ ፍት ማቅረብ መታየት፣

9. የየኝጌልተው በሚያውጥቷው ስነዚ ተገኘ ለመሆነ አለመፈለግ፣ ያለበቃ የሚከናወነ
የትምህር ቴርጉራዎች እንዲቀየሩ አመሰግ ማስነሳት፣ ለላምና ማውከ፣ በተደረጋጋሚ
እንደማይፈለመው ተነጋ ለመቀበሌ ነዋሪ አለመሆን፣
10. የሚኖርበትን ሁኔታ አካባቢ፣ ደርማትራ፣ ከፈዳር፣ ገንዘት በትና ስምር እንዲያደር
ከደረጃቸው ፖር ተመድቦ በተከተታቸው ለሁለት ጊዜ ሲከራከሩን ለመመጣት እምበታና
ሆኑ ማገኘት፣

አንቀጽ 15:- በጣም ከፍተኛ የፋይተለን ተፈተቶች፣

ከየኝጌልተው የትምህር መርሆ-ግብር መ-ሳ በመ-ሳ መሰኞበትን የሚያስከተሉ-

የፋይተለን ተፈተቶችን እንደማከተለው ተመልከተዋል፡፡

1. ከፍተኛ የፋይተለን ተፈተቶችን ፍቃድ በተውስደው እርምጃ መሻሻል ስያሳይ ለሁለተኛ
ንጂ ተፈተት ፍቃድ ማገኘት፣
2. የለሎችን በኩር ወይም የይመናት የሚገኘው ደርጋት መፈለም ለምሳሌ፡- መንፈሳዊ
መጀመሪያት፣ ለዕለዚና ቅርማቁርቶች፣ ለይመናታዊ ምልክቶች እንዲቀመጥ ወይም
ቅርማቶች እንዲጠና ማድረግ፣
3. ይሞክ ማስረጃ ወይም በለለው መሬሪያ የየኝጌልተውን ማህበረሰቦ አባል ሆነ
ከየኝጌልተው ወጪ ያለ የሚሁረሰቦ አባላትን መገኘት ወይም ለመገኘት መ-ከራ-
ማድረግ፣
4. በየኝጌልተው ቅጥር ገበዕስ ወሰን የአካል ገዢት ወይም ቀጥ ለያስከተሉ የሚችሉ
ስለታማና ተተክና መሰረዱዎች ወይም መርከማ ነገሮችን ይዘ መገኘት፣ ለመግባት
መምከር
5. አስተዳደር መድረር ወይም የተቋራኑ የታውናን የመከላከል እቅም በተሰበት ወይም በስነ-
ለበና ሙና በማድከና የታዊ ጥቃት ማድረሰ ወይም ለማድረሰ መምከር፣ በተሰበት
ገኘት ወደ ተቋራኑ የታ መኋገት በት መገባት፣፡፡
6. በየኝጌልተው ቅጥር ገበዕስ ወሰን በለው ወይም በቻላትናነት ወይም በጥንቃቄ
ገኘለት ቅጠለው ለማስከተሉ መምከር ወይም ማስከተሉ፣
7. በተመረጋገጫ የትምህር ማስረጃ ተመዝግበ መገኘት፣
8. ፍርማን መከራይ ወይም ስነድና መደለዝ፣ በመከራይ ማቋብርበር፣ ለማቋብርበር
መምከር፣
9. በማስፈጸመትና ተሰበት በመጠቀም የለለ የየኝጌልተው ማህበረሰቦ ገብረት መውሰድ
ውይም ለመውሰድ መ-ከራ-ማኬርድ (ዘረፅ መፈለም)፣
10. ተጠውናን ከፍድ ስይፈጸም ወይም የውጭ መጋራት ወል ስይፈጸም መማር ወይም
የእንዲገለጾት ተጠቁሙ ለመሆን መምከር፣
11. የለሎች ተማሪዎችን ዓለማና ሁይወት በሚያስከናወ ሁ-ወጥ እንቅስቃሴ ሌይ ተስማርቶ
መገኘት ለምሳሌ ያልተፈቀዶ የቻልና ሥርዓቶችንና በግለጹን በግብር ወሰኑ ሆነ
ውጭ ማዘጋጀት፣ ተባባሪ መሆኑ፣ ለዝመት ማቋጠር፣ ማቅረብ፣ ሁኔታና ለለቻ
እድገትና እያንዳን ተማሪዎችም ሆነ ለለዚና እንዲጠቀሙ ማጠረታቸቱ፣ ወዘተ
12. ተመሳሳይ ዓቸው ፖር ገንኻነት መፈለም፣ ያልሆነ ከባህል ያፈነገበ ነገሮችን ለያደርግ
መገኘት፣
13. የለለ ተማሪዎች ቅጽ፣ በኩር፣ ለይመናት እና ማንኛነት ማንቋስና፣
14. ተማሪው ባንክው ወጪት ቅር በመስጠት በመምህሩና በመምህሩ በተሰበ ሌይ ገዢት
መምከር ወይም ማድረሰ፣

- 15.በመመገቢያ አዲሱ አካባቢ ከምግብ ጋር አይደለ ወይም በየተናውም ምክንያት ዓመታዊነት ወይም ለማስከላት መሞከር፣ በስራ ላይ ያለ ስራተኞችን መደበኛ፣
- 16.የበት ትማሪዎችን በተሰበት በማስፈጸሙት እንዲያስቀድ ማስገጃ፣ ፊተኛ ክፍል ወስጥ ሁኔታ መፍጻር፣
- 17.ለለው ከነዚህ ጋር ይመለሳለ በለው የእስቲርክት የሚጨምርቷው የዳስተላን ጥሩዋቸው

አንቀጽ 16:- እኩ ምርቃችን የዳስተላን ጥሩት ልክመው ለገኘ የሚውሰድ እርምጃዎች
የመጨረሻውን የመመረቅዎች የተምህርት ዓመት ፊተኛ ተፈተነውና ቴምህርቻቸውን
አጠናቀው ለመመረቅ የተዘጋጀ እኩ ምርቃችን የየእስቲርክት ህግ ወይም የሰነ-ምግባር
ደንቦች በማከበር በተሳለ ለለለው ትማሪዎች እርዳው ሆነው መገኘት ለገባቸው አልፎ አልፎ
ቁላል ወይም ከባድ የሰነ-ምግባር ጥሩዋቸውን ለፈጸሙ ይቻላለ፡፡ ጥሩት ልክመው ለገኘ
ከሚጠቃቸው የገዢ ሲለፈነት እንጂ ለታይ ያልተገበ በመሆኑ የጥሩቻቸው ከዘጋጀት
አየተመረመራ የዳስተኞችን እርምጃ በማከተሉዋ አግባብ እንዲያስቀድ ይደረጋል፡፡

ማንኛውም እኩ ምርቃች፡-

1. አነስተኛ የዳስተላን ጥሩት ልክመው ከተገኘ ከሁለት እስከ ስድስት ወራት ማንኛውም ዓይነት የተምህርት ማስረጃ ይያዘበታል፡፡
2. ቁላል የዳስተላን ጥሩት ልክመው ከተገኘ ከስበት ወራት እስከ ኮጻሽ ወራት የተምህርት ዓመት ማንኛውም ዓይነት የተምህርት ማስረጃ ይያዘበታል፡፡
3. መከከለኛ የዳስተላን ጥሩት ልክመው ከተገኘ ከስበር እስከ እስራ አምስት ወራት ማንኛውም ዓይነት የተምህርት ማስረጃ ይያዘበታል፡፡
4. ከፍተኛ የዳስተላን ጥሩት ልክመው ከተገኘ ከስራ ስድስት ወራት እስከ ሁለት ዓመት ማንኛውም ዓይነት የተምህርት ማስረጃው ይያዘበታል፡፡
5. በጣም ከፍተኛ የዳስተላን ጥሩት ልክመው ከተገኘ የተምህርት ማስረጃው በጣሬና አይሰጥም፡፡

አንቀጽ 17:- በተማሪ ወከልና የተለያየ ሲለፈነት ያለባቸው ትማሪዎች የዳስተላን ጥሩት
ለክመው ለገኘ የሚውሰድ እርምጃዎች

1. የተማሪዎች ሁበረት አባል፣ የከበበ መራ፣ የከፍል ተወካይ፣ የበለኩ ተወካይ፣ የፍለር ተወካይ፣ የፊርማ ተወካይ ወይም በለለው በማንኛውም መገኘው የተማሪ ተወካይ ሆኖ ለለፈ ትማሪዎች እነዚ እንደይሰጣቸው በዘር፣ በበኩር፣ በተደማኝነት፣ በቋንቋ፣ በፖ.ስተኞች አመለካከት፣ ወዘተ ላይ የተመለከተ አድለው የፈዥሙ ከሆነና በማስረጃ ከተረጋገጧ ወይምዎን ያለምንም ቅድመ ሆነታ ከተሰጠው ሲለፈነት እንዲገኘ ይደረጋል፡፡
2. ከለይ ጽዜ እንቀጽ 1 የተገለዥውን በጥር በዚህ መመራያ ቅዱት የተቀመጠለትን የዳስተኞችን ጥሩት የሚፈጸም የህበረቱ አባል ወይም የከበበ መራ ወይም ማንኛውም የተማሪ ወከልና ሲለፈነት ያለበት ትማሪ እንደማንኛውም ትማሪ በመመራያው መሠረት ይጠየቁል፡፡

አንቀጽ 18:- የየዳስተላን ጥሩት ቅዱት ዓይነቶች

በዚህ መመራያ መሠረት የዳስተላን ጥሩት በፈጸሙ ትማሪ ላይ ለመስራ የሚቻል ቅዱትና

እርምጃ፡-

ሀ. የቁል ገንዘብ፣ በጽሑፍ የሚሰጥ የቁል ማስጠናቀቁዎች

ለ. የዳስተላን ማስጠናቀቁዎች

- ከ. ስለ ትኩረ ለውጭዎች/አሳሳኝዎች ማስቀመጥ
መ. ማሠራዊ አገልግሎት የሚያስተ ቅጣት;
ወ. ጥሩት የፈወመዎችን ገበሩት መዋረድ
ሸ. በፊልተለን ተስፋ የተሰራ ወይም ውጤዎች የቀነስ፣ ወይም መ-ለ. በሙ-ለ. የውጭመ-
ገበሩት ወይም ሲጋፍዎች፣ ተግባራዊዎች ካለ የሚተከ ከሆነ እንዲተከ
ማድረግ፣ ከልሆነ የእስራር ቅጂው በበላሙና አስተኞች በሚያቀርቡው የውቃቱ የገበያ
ዋጋ መዋረት ውጤዎች ማስከፈል
ሐ. የተውሰደ ገበሩት ካለ ማስመለስ፣ ከልሆነ የውቃቱን የገበያ ውጋ ግምት በሙንጻስት
ገበሩት ሁኔታ መዋረት በገዢዘን እንዲከፈል ማድረግ
ሻ. ለተውሰደ ገበሩት ውጤዎች
ቁ. መ-ለ. በሙ-ለ. ከተምህር ማስናበት
ሽ. የተምህር ማስረጃዎችን ለተውሰደ ገበሩት መያዝ
ተ. የተምህር ማስረጃ ፍቃጥ አለመሰጣት
ቁ. ጥቅምን በውጭዎች ወይም በፍቃጥበር ሲጋ እንዲታይ ለሚመለከተው አካል
ማስተላለፍ

ከፍል ስልክት

የተማርቶች የዳሰተለን ከሚች ስልማቷቸው

አንቀጽ 19:- የተማርቶች የዳሰተለን ከሚች ስልማቷቸው የተማርቶች የዳሰተለን ከሚች ስልማቷቸው ነው::

- ሀ. በተምህር ከፍል ደረጃ
ለ. በከለድ ወይም በፍትህልቱ ወይም በአንስቴተሩት ደረጃ
ሐ. ከለይ በ(ሁ)ኔ (ለ) ሌይ የተገለጹው እንደተጠበቀ ሆኖ የእስራር ቅጂው ልማት
የደረሰ የተተካው ወሰኑ ለመሰጣት የሚያስተኛ ሆኖ ካገኘው ለየእስራር ቅጂው
አስተዳደር ምክትል ተጨማሪን ተጠሪ የሆነ የተማርቶች የዳሰተለን ከሚችን
የእስራር ደረጃ ወይም በከምግብ ደረጃ ለያችቷው ይችላል::

አንቀጽ 20:- የዳሰተለን ከሚችው ተጠሪነት

- ሀ. በተምህር ከፍል ደረጃ የተቋቋሙ የተማርቶች የዳሰተለን ከሚች ተጠሪነቱ
ለከለድ ወይም ለፍትህልቱ ወይም ለአንስቴተሩት ደን/ቤት ይመናል::
ለ. በከለድ ወይም በፍትህልቱ ወይም ለአንስቴተሩት ደረጃ የተቋቋሙ የተማርቶች
የዳሰተለን ከሚች ተጠሪነቱ ለአስተዳደር ምክትል ተጨማሪን ይመናል::
ሐ. ከዚህ ከምግብ ወጪ ባለ ቅርጬና ከምግብ (ስት)
 i. በተምህር ከፍል ደረጃ የተቋቋሙ የተማርቶች የዳሰተለን ከሚች
ተጠሪነቱ ለከለድ ወይም ለፍትህልቱ ወይም ለአንስቴተሩት ደን
የይመናል::
 ii. በከለድ ወይም በፍትህልቱ ወይም ለአንስቴተሩት የተቋቋሙ የተማርቶች
የዳሰተለን ከሚች ተጠሪነቱ ለከምግብ አስተዳደር ደን ይመናል::
ስለሆነም ከሚችው ማንኛውንም የዳሰተለን የውሰኑ ስሳቢ ተጠሪ ለሆነበት አካላት
ማግቻለበት ያስረዳቸል::

አንቀጽ 21:- የተማሪዎች የዲስታልን ከሚቱ አባላት

በብጥርናው ከመምህራን፣ ከተማሪዎች ሁሉትና እንደሰሳይረንቱ ከአስተዳደር ለራተቶች የተወጣው አባላት ይለት ይሆናል::

1. በተምህርና ከፍል ደረጃ የሚችሉሙው የዲስታልን ከሚቱ አምስት አባላት ይኖሩታል::
እነርሱም::

ሀ. ከተምህርና ከፍል እንደ ነገር መምህርስብሰብ

ለ. የተምህርና ከፍል ሁሉት የተማሪዎች ተወካይ (እንደ ወንጀና እንደ ሌት)–አባላ

ሐ. የተምህርና ከፍል የመምህራን ማህበር ተወካይ.....አባላ

መ. ከተምህርና ከፍል እንደ የአስተዳደር ለራተቶች.....አባላና ተከሳ

2. በከሌለ ወይም በፋይነት ወይም በአንስቴተሮት ደረጃ የዲስታልን ከሚቱ አምስት አባላት ይኖሩታል::

እነርሱም::

ሀ. ከከሌለ ወይም በፋይነት ወይም ከአንስቴተሮት እንደ ነገር መምህርስብሰብ

ለ. የከሌለ/የፋይነት/የአንስቴተሮት ሁሉት የተማሪዎች ሁሉት ተወካይ (እንደ ወንጀና እንደ ሌት).....አባላ

ሐ. ከከሌለ ወይም በፋይነት ወይም ከአንስቴተሮት የመምህራን ማህበር ተወካይ–አባላ

መ. ከከሌለ/የፋይነት/የአንስቴተሮት እንደ የአስተዳደር ለራተቶች.....አባላና ተከሳ

”

”

3. ከለይ በ1ኛ በ2ኛ የተገለጹትን የክሚቱ አባላት አስያየም በተመለከተ

ሀ. የተምህርና ከፍል የተማሪዎች ያስታልን ከሚቱ አባላትን የተምህርና ከፍል ከወንጀል (Department Council (DC)) መርመ ስብሰብ፣ የመ/ስብሰብ፣ ተከሳና አባላት በለ ለይቶ በፋይነትው አካይማሽ ከሚሽን (Academic Comission (AC)) አስገዳጅ ለተጨዘግኝት ያቀርባል::

ለ. የከሌለ ወይም የፋይነት ወይም የአንስቴተሮት የተማሪዎች ያስታልን ከሚቱ አባላትን የፋይነትው አካይማሽ ከሚሽን (Academic Comission (AC)) መርመ ስብሰብ፣ የመ/ስብሰብ፣ ተከሳና አባላት በለ ለይቶ ለተጨዘግኝት ያቀርባል::

ሐ. ከለይ በ3 በ(ሁ)ኔ (ለ) ላይ በተገለጹው መሠረት የቀረበትን የክሚቱ አባላት ተጨዘግኝኝ ተቀብሎ ለያዘድች ወይም ለቀይር ይችላል::

አንቀጽ 22:- የተማሪዎች ያስታልን የክሚቱ አባላት የሚከተሉትን ለያሸሉ ይገባል

ሀ. በየኒስርኤል ወሰኑ በስነ-ስርዓት አካባቢታቸው፣ በታማኅንታቸውና በቀርጋንታቸው የሚታወቂና ፍትሃዊና ማሣኑዋ እያታ ያለቸው፣ የማያሳል::

ለ. በፊልታልን ጥሩት ተከለውና ተቀጥቶው የማያወቂ

ሐ. በየኒስርኤል ወሰኑ በአብዛኛው መገኘ ተቀብሬት ያለቸው

መ. በየኒስርኤል ወሰኑ በየንግድ ዓመት ቅይታ ያለቸው

ወ. ከለይ ከ(ሁ) እስከ (መ) የተገለጹው እንደተጠበቀ ሆኖ አዲስ የኒስርኤል/ክርምን ሲያስፈልጋል ለቋቋም የየኒስርኤል ወሰኑ ተጨዘግኝት የሚመለን ይሆናል::

አንቀጽ 23:- የክሚቱው ለልማት

ሀ. ከሚቱው የቀረበበትን የተማሪዎችን የዲስታልን ጥሩት ከስ በዘመኑ መመሪያ መሠረትና ለሰዕች በተማሪዎች ለገኘ ተፈማሱት ከለቸው ሁኔታ ጋር በማግኘት መርምጃ የወሰኑ

አንቀጽ 20 መሠረት ያቀርባል::

- ለ. በተምህር ከፍል ይሰተለን ከሚች ታይቶ መሳኔ ያገኘን ገዢ
ለከራይ/ለቅተላይ/ለአንስቴተር፣ የዳሰተለን ከሚች በይግባኝ የቀረበ ከሆነ
መርጊር የውሳኔ ማስተናገድ ሥነት ተፈዘጋጀት ያቀርብል::
- ሐ. ከዚህ በማመለከት ከተያያዘ ጋር በተያያዘ ማንኛውንም የሥራ ከፍል መረጃው በይቀ
የሙዕስድ:: ማንኛውንም አካል አስቀርብ የሙዕስድ ሥልጣን ይኖረዋል:: የሥራ
ከፍለውም የሙተባበር ግዢታ አለባቸው::

እንቀጽ 24:- የክሂሳዊ አባላት መግዳል

ከክሂሳዊ መሰጥ አንድ አባል የተገዢለ ከሆነ የየነበርበት ትምህር እንዲያውቃው
ተደርሱ በክሂሳዊ ሲባለበት አቅራቢነት ተጠሪ የሆነበት የቀርብ የለሁ ተተክ ይመዳባል::
ከእንደ በለይ አባል ከሆነ ጥን በእንቀጽ 21 ንዑስ እንቀጽ 3 መሠረት ይፈጸማል::

እንቀጽ 25:- ከክሂሳዊ አባላነት ስለመነሳት

- ሀ. የክሂሳዊ ሲባለበት አባላት በማሆኑበት ቤቱ በአባላቱ ውስጥ መሠረት አካባቢቱ መካከል
አንድ ሲባለበት ይሆናል::
- ለ. የክሂሳዊ ሲባለበት ውይም ማንኛውም አባል ከስ ከቀረበበት ትማሪ ጋር የግል መብት
ወይም የስር መይም የጋብቻ ነውምና ያለው መሆኑ ሲፈጸማት ለዘሩም ገዢ ተደርሱ
በገዢ በገዢ ከሰባለበት ውይም ከአባላነቱ እንዲገኘ ይደረጋል::
- ሐ. ማንኛውም የክሂሳዊ አባል ሲሆን ከተያይ በማግለጫ በፊላው አባል ላይ ተቆኗና
ለመኖር ውይም ቅናር መሰጥ ለማስተባበት ከበለተኩረ ጋር እያተገናኝ ማስጠር ያውጥ
ወይም ቅለ ገዢውችን፣ መረጃዎችን ዓሸራችን ለበለተኩረ ያሳየ ውይም የገልጻ
ወይም የሰጠ እንደሆነ ከአባላነቱ ይነሳል:: በኢትዮጵያ የዳሰተለን ትፋትም በአባላቱ
ወይም በስተቀበው ይከሰሳል:: አስፈላጊው አስተዳደረግ እርምጃ ይውሰዳል::
- መ. ማንኛውም የክሂሳዊ አባል በተደረገው ያለ ማንም ለቁድ የክሂሳዊ ሲባለበት ተረ
ሰደራዊ የሚቀርብ ከሆነ የፋስተኛ ማብራሪያ እንዲያቀርብ ይደረጋል:: ገዢም በፋይነ
መሰጥ እንዲያያዝ ይደርግና ከአባላነቱ እንዲገኘ ይደረጋል:: በዳሰተለን ትፋትም
ለመዋቅ ይችላል::

እንቀጽ 26:- የክሂሳዊ የልማት ገዢና ድምጽ አስቀጥ:

- ሀ. በክሂሳዊ ሲባለበት ላይ ባማሪ (50%) አባላት ከተገኘ የልማት ገዢና ድምጽ መለ
ይሆናል::
- ለ. አከራካሪ ገዢ ሲያጠጥው የክሂሳዊ አስተያየት የሚያልፏው በድምጽ በልጻ ሲሆን
እኩል በዚህ ከሆነ ሲባለበው ባለበት መገኘ የቀረበው ማስተናገድ ይከፈል:: በሆነበት የተለየ
አባል ካለ የተለየበት ማከናወት በቁለ ገዢው ላይ ይሰናበል::
- ሐ. ሲባለበው የዚህ ሂደቱን በአግባቡ መግሬት አለበት:: በክርክሩ ውስጥ እንድ የክሂሳዊ
አባል የሰነ-ምግባር ቅድመት ካለው ከሰባለበው በገዢ ይፈጸማት እንዲውጥ ማድረግ ይችላል::
ይህ የልማት ገዢና ድምጽ ለማቻል የሚቻል ከሆነ አስተዳደር ሥነት ተፈዘጋጀት
እንዲያውቃው በማድረግ የለፈው አባል እንዲተካ ውይም ባለት አባላት ውስጥ
እንዲሰጥ ለፈቻል ይችላል::
- መ. ማንኛውም የክሂሳዊ አባል በስተቀበው የረዳ አልተረዳም የሂሳብ ለየነት የረዳውም
አልተረዳም ለቁለ ገዢና ድምጽ ላይ ይፈጸማል::

አንቀጽ 27:- የከሚቻው የሰነድና ሂሳብ የአባላት ላዓት አካባቢ

- ሀ. ከሚቻው የሚሰበበበበትን ቅናና ላዓት እንደሆነ ጉዳይ አገልግሎትና በዘመኑ እያታየ
በከሚቻው ስበሰበ ይመናል:: በይንስ ካለንድ ቅና በፈተቶ ለአባላቱ አመቱ በሆነ
መንገድ የሚገለግ ይመናል::
- ለ. ማንኛውም የከሚቻው አገል አስቀድሞ ስበሰበውን ለያስፈልግ:: አስማካይ ባልሆነ ለበብ
አስቀባ ለተደረጋሚ ቅናት በቀር ወይም ስበሰበውን በይሰተዋል ስበሰበው
በሚያቀርቦው ማስረጃ መሠረት በአስተዳደር የሚከተሉ ተራዘዘንት (ለመምህራን
በአካዳምዎ የመ/ጥራዘዘንት) በተላለ ተገበው አስተዳደሩዋ እርምጃ ይመናል::

አንቀጽ 28:- የጀትልን ከሚቻው የሰራ አመን

የከሚቻው የሰራ አመን ሁሉት ዓመት ይመናል:: ሆኖም አበላት እንደገና ተመርጓዹ
ሁሉት ዘር ገዢ ለያገለግ ይችላል::

ከፍል ላዓት

የሥነ-ስርዓት ድንጋጌዎች

አንቀጽ 29:- የጀትልን ትፋት ከስ አመሠራርት

1. ማንኛውም ከመማር ማስተማር ወር የተያያዘ ትፋቶችን ተማሪዎች ፍቅርሙ ለገኘ
ተማሪዎች የተመዘገበበት የተምህር ከፍል ቤሉ በፊተና የተደረገ ከስ ይመሰርታል::
ይህም ከምዘናና ከፈተና አስተዳደር:: ከበተ መቆኑናት:: ከረጅስትራር:: ከመማር
ከፍል:: ከየነሽርለት ወሰኑ ከየነሽርለት መጭ ባለ በቻ መ-ከራምቶ:: በመስክ ለይ
በሚደረግ የተማባር ተምህር ለማምድ:: ከየነሽርለት-እንዲስትራ ተስስር::
ከመምህራን:: ከዚከሻጥና ከለበቃና ለራተኞች ወር በተገናኝ እና መሳሌ ከመማር
ማስተማሩ ወር ተያያዘ የሆነ የጀትልን ትፋቶችን የከተታል::
2. ከለይ በንዕስ አንቀጽ (1) ከተመቀበት ወጪ ያለት ማንኛውም ትፋቶች በተማሪዎች
ተፈጸሙ ለገኘ አስተዳደሩዋ ተያያዘ ተደርጋው ተወደው የተማሪዎች ተያያዘ
የፈራከተር ከስ ይመሰርታል::
3. በዘመናል::-
 - 3.1. አነስተኛና ቀልል የጀትልን ትፋት ሆኖ ከስ የሚመሠረት ከሆነ ከስ
ለተምህር ከፍል ተማሪዎች የጀትልን ከሚቻው ይቀርባል::
 - 3.2. መከከለኛ:: ከፍተናና በጣም ከፍተና የጀትልን ትፋት ከሆነ ከስ
ለለከለቸ/ፍተልቸ/እንስተተሮች ተማሪዎች የጀትልን ከሚቻው ይቀርባል::

አንቀጽ 30:- የጀትልን ትፋት ከስ አቀራረብ

ማንኛውም የጀትልን ትፋት ከስ የሚከተለ-ትን ድንጋጌዎች ተከተሉ ይቀርባል::

1. ማንኛውም የጀትልን ትፋት ከስ በፊተና ይቀርባል::
2. የጀትልን ትፋት የከተ ያቀና የሚከተለ-ትን ማከተት አለበት::
 - ሀ. የከተኛን ስም:: ፈርማና አድራሻ እንዲሆዎ ከስ የተመዘገበበት ቅና
 - ለ. የተከተና ተማሪ ስም:: መለያ ቁጥር:: ዓገርትመንት:: የተምህር ዓመት
 - ሐ. የጀትልን ትፋቱ የተፈወመበትን ቤት:: ቅናና ላዓት
 - መ. የጀትልን ትፋቱን ነርክር ማስረጃ
 - ወ. የተከተበበት የጀትልን ትፋቱ ያረጋግጣ

የኢትዮ-ትምህር ቴቋማት ተማሪዎች ከርክር (መ/ክር/እማና እና ለምና አድራሻ እንዲሆዎ የፋይና)

የተመዘገበበት የጀትልን ትፋቱ የሚያደርግ

ሰ. ሌላ ትጨማሪ ማስረጃ (ከለ)

- ሸ. ትማሪው ከእናደ በለይ በሆነ የዲስታልን ጥሩት የተከለበ ከሆነ ለእያንዳንዱ
ጥሩት ተለይቶ ከለይ (ሀ)- (ለ) በተመለከተው መሠረት መቅረብ አለበት::
- ሐ. በጋራ እና ተመሳሳይ ጥሩት የተስተና ከሆነ በግምገር ለከለበ ይችላለ::

አንቀጽ 31:- ከስ መመሪያዎች ጊዜ

- ሸ. የዲስታልን ጥሩቱ ከተፈለመበት ቅን እንዲቀር በ5 የሥራ ቁጥር ወሰኑ መቅረብ
አለበት::
- ሐ. የዲስታልን ጥሩቱ እንዲተኞች ከሆነ ለዲስታልን ከሚች መቅረብ የለለበት ከሆነ
ሠልጣን የተሰጠው አካል ጥሩቱ በተፈልጊዜ በ3 ተከታታይ የሥራ ቁጥር ወሰኑ
እርምጃ ወሰኑ ያሳያች::
- ሐ. ከለይ በ(ሀ)- (ለ) የተደነገገው ቤቶርም በዘመኩ መሠረት ያልተፈልጊዜ ከሆነ ጉዳይ
የሚመለከተው የእናደ ተመሳሳይ እንዲተጠበቀ ሆኖ የየኔሽርጻቸው የበለይ
እመራር አካላት በየተኋውም ጊዜ ጉዳይ ማንቀሳቀስ ይችላለ::

አንቀጽ 32:- ከስን ስለማሻሻል

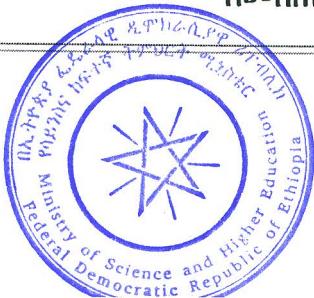
- ሸ. በዲስታልን ጥሩት የከለ ዓሁኑ ወሰኑ የተገለጹው ጥሩት ነርክስ በሚመለከት
መሠረታዊ በሆነ ነጥቦች ላይ ስህተት ወይም ቃድሂት መኖሩ ለታወቁ የውሳኔ
አካላት ከመቅረብ በፊት በማናቸውም ጊዜ ከስን ማሻሻል ይችላል::
- ሐ. በንዑስ እንቀጽ (ሀ) መሠረት የዲስታልን ከስ ለሻሻል የሚችሉው በከላይ እነዑስነት
ወይም ከስን በሚያጠቃው የዲስታልን ከሚች ጥያቄ መሠረት ለሆነ ይችላል::

አንቀጽ 33:- ከስ ስለማቋረጥ

- ሸ. የዲስታልን ጥሩት ከስ የቀረበበት ትማሪ በሞት ወይም በማናቸውም ለለ ምክንያት
የየኔሽርጻቸው የእናደ የቀረበበት ትማሪ በማናቸውም የሙያበት ከፍተኛ የትምህር ተቋም
ለመማር የተመዘገበ ከሆነ ከስ መታየቱን ይቀጥላል:: ወሰኑውም ለመማር
ወደተመዘገበበት የኔሽርጻቸው ለአፈጻጸም ይዘካል:: ትማሪው የተመዘገበበትና ወሰኑውን
የሚፈልግም ተቋም በዘመኩ መመሪያ መሠረት ወሰኑውን ያስፈልግባል:: ያልተረዳው
የግንባቡ ጉዳይ ካለ ወሰኑውን ያሳይፈውን ተቋም ማብራሪያ ለጠይቃ ይችላል::
- ሐ. ከውሳኔ በፊት የዲስታልን ከስ የተመሠረተበት ትማሪ ካውቃር እይፈቀድም::

አንቀጽ 34:- ከስን ስለማሻሻል

- ሸ. የዲስታልን ከሚች ከስ የቀረበበት ትማሪ መልስን ይዘ እንዲቀርበ የከለን ዓሁኑ
ማስረጃዎች ቅድ አገር በማድረግ የከለ ማስታወቂያ አስፈላጊው ይሰጣዋል::
- ሐ. የከለ ማስታወቂያው ከስ የሚሰጠበትን በቻ ቅናና ለዓት የሚገልጹ ሆኖ ከስ
ከሚሰጠበት ቅን በይንስ ከስበት የሥራ ቁጥር በፊት ለተከለበ ትማሪ መድረሰ
አለበት::
- ሐ. ትማሪው ለገኘ በለመቻሉ ወይም ለመቀበል ፈቻድና በለመሆኑ የከለ ማስታወቂያውን
ለመስጠት ያልተቻሉ እንዲሆነ ምግባር በቻ አዲሱ:: መኖሩ ተንግና በተመዘገበና

አንቀጽ 35:- የክቡር መልስ ስለማቅረብ
አንቀጽ 35:- የክቡር መልስን ማቅረብ ያለበት በፊትና ነው::

በ. ተከሳሽ የክቡር መልስን ማቅረብ ያለበት በፊትና ነው::

ሰ. ተከሳሽ ትምህር የተከሰለበት ጥናይ::

1. በፊትና ትምህር የሚያስከለው ከሆነ ወይም
2. ወጪ ሲሆን ውተስጠበት ከሆነ ከስር ለታይ አይገባውም የሚል የክቡር
መቁወማዊ የማቅረብ መብት አለው::
3. ከላይ (1) እና (2) መሠረት የቀረበዎን መቁወማ የዲፕተልን ከሚችው
የተቀበለው እንደሆነ ከስር እንዳቋረጥ የውጭና ሁኔታ የቀረበዎን መቁወማዎን
የልተቀበለው ከሆነ በፊትና ትምህር የተከሰለው ትምህር ለቀረበበት ክስ መልስ
እንዳለጥ የዘዋል::
- ሐ. የዲፕተልን ክስ የቀረበበት ትምህር ከስር በማሙን ወይም በመካድ መልስን
ማቅረብና ለጠራዎን በአካል በመቅረብ በፊትና ትምህር ከሚችው ስለተያያዘ
ይኖርበታል::
- መ. የክቡር መልስ በክስ ለተጠቀሰው ለእያንዳንዱ የዲፕተልን ትምህር የተሰጠውን
ምሳሌና ተከሳሽ የሚፈልጋቸውን የመከላከል ማስረጃዎችን ኮርክር የዚህ ለማን
ይገባል::
- መ. የክቡር መልስ ተከሳሽ ከዘረዘሩቸው የመከላከል ማስረጃዎች መከከል "በእኛ
የሚገኘትን የፊትና ማስረጃዎችን ቅድ የዚህ የዲፕተልን ከሚችው
እንዳያስቀበለት የሚጠይቷውን ማስረጃዎች የትና በማን እጅ እንዳለ
በግልጽ የሚያሳይ መሆን አለበት::
- ፩. በፊትና የተከሰለ ትምህር የመከላከል ማስረጃዎችን አቅርቦ የማስማት መብት
ይኖረዋል:: ካር ገን ቅዱስ በተባለበት ዕለተና ለዓት ማረቀርብ በቀረበበት
ፖርትዎች ማስረጃዎች ላይ መሰረት ተደርሱ የቅጣት ወጪና ይተላለፍበታል::
- ፪. በፊትና ትምህር የተከሰለው ትምህር በማሙን መልስ የሰጠ እንደሆነ ተጨማሪ
ማጠረት አስፈላጊ ሆኖ ካልተገኘ በስተቀር ከስር ከዚህ መመራያ ጋር በማገኘዣዏ
የውጭና ተከሳሽ የዘዋል::
- ፫. በፊትና ትምህር የተከሰለው ትምህር በማሙን መልስ የሰጠ እንደሆነ ከሚችው
የሁለተኛው ወገን የሚከናወች በመስማትና ለለው ማስረጃዎችን በመመርመር
አጠርቶ የውጭና ተከሳሽ የዘዋል::

አንቀጽ 36:-ምሳሌ ስለመጥራት

- ሀ. የዲፕተልን ከሚችው ምሳሌዎች ከሚፈልጋቸው እንደ ቅን ወጪ ሲሆ ቅርበው
ቁለጥውን እንዳለበት መጥረያ እንዳይርሱቸው ያደርጋል::
- ለ. በአንድ የዲፕተልን ተስት ላይ የሚመለከሩ ምሳሌዎች በአንድ ገዢ ተጠርተው
ተኋሪ በተራ በፊማች ፈት ቅርበው እንዳመለከሩ ይደረጋል::
- ሐ. አስፈላጊ ሆኖ ለገን ተጨማሪ ምሳሌዎችን ከስር ወይም ከሚችው ለይቅርበና
የሚከናወች ለለው ይችላል::

አንቀጽ 37:- የምስክር ቅል ስለመሰጣቸት

- ሀ. የምስክር ሌሎሙ በዲስታልን ተፋት የተከለለው ተማሪዎች ከዚህ የቀረበው አካል ሁሉም በተገኘበት ይሆናል፡፡ ሆኖም ጥን አንቀጽ ወገን ተነግሮች የቀረ አንድሆነ የምስክርና ቅል ከመቀበል አያዝድም፡፡
- ለ. የምስክርና መልስ ቅል በቁል የሚመዘገበ ይሆናል፡፡
- ሐ. ተከራካሪ ወገኖች የቀረበ የምስክርና ተጨማሪ ወይም መስቀልና ጥያቄዎችን መጠየቅና ይህም አንዳመዘገበለችው ማድረግ ይችላል፡፡

አንቀጽ 38:- በዲስታልን ተፋት የተከለለው ተማሪ የመጨረሻ ቅል

የዲስታልን ከሚታወቁ የዲስታልን ተፋቱን የሚጠሩት ሲሆን ከማጠናቀቁ በፊት ተከለለው ተማሪ የመጨረሻ ስልጣን በተከለለበት ጉዳይ ለይ እንዲኖር ዕድል ይሰጣዋል፡፡ ይህም ቅል በቁል ይመዘገባል፡፡ በቁጥት አውሳኔንም ለቅጥት ማከበጃነት ወይም ማቅረብነት ለማለግል ይችላል፡፡

አንቀጽ 39:- የውሳኔ ስልጣን ስለማቅረብ

- ሀ. የተማሪዎች ይጠየቃ ከሚታወቁ የዲስታልን ተፋቱን አጠርቶ እንዳጠናቀቁ ወደፊዥነት የምርመራውን ወጪትና ለመስራ ለመስራ የሚገባውን የዲስታልን እርምጃ የሚያመለከት የውሳኔ ስልጣን ፈርማ ተጠሪ ተጠሪ ለማስቀመጥ ይችላል (ትምህር ከፍል ይስታልን ከሚታወቁ ከሆነ ለከለቃ/ ቁጥራት/ አንስተተዳደሪት ዓን የቀርባል፤ የከለቃ/ቅጥራት/ አንስተተዳደሪት ከሚታወቁ ከሆነ ለአስተዳደር የሚከተሉ ተጨማሪን) የቀርባል፡፡
- ለ. የከለቃው የውሳኔ ስልጣን የሚከተሉትን ለይዘን ይገባል፤
 - የተማሪዎን መ-ለ ስም፡ መለያ ቁጥር፤ ትምህር ከፍል፤ የተምህር ከፍል፤ ዓመት፤ የሚኖርበት ስንጻና ይርም ቁጥር፤
 - የተማሪዎን የተምህር መ-ለ
 - የተማሪዎን የቀድሞ ሽቦች
 - የዲስታልን ተፋቱን ከርክር፤ ይረዳኝ የተፈጸመበትን ሆኖታ
 - የተከለለ ምሳሽ
 - የምስክርና ቅል፤
 - ከርክር የውሳኔ ስልጣን
 - የከለቃው አባላት ፈርማ ያለበት ቅል ገዢ ከነሰበር ማስረጃዎች ይር
 - የሰበሰበው ፈርማ ያለበት ስኩ ይገባበ
- ሐ. በዲስታልን ተፋት የተከለለ ተማሪ ተጠርቶ ከተከለለበት ጉዳይ ነገ መሆኑ ለረጋግጣ ይህንን የሚገልጹ የቆኗና መረጃ ይሰጣዋል፡፡

አንቀጽ 40:- የአስተዳደር ተጨማሪን ወሰኔ

የየደንብነትው ከከለቃ/ቅጥራት/አንስተተዳደሪት ዓን ወይም አስተዳደር የሚከተሉ ተጨማሪን የቀረበለትን የውሳኔ ስልጣን ሁሉ በዘመኑ መመሪያ መሠረት ከመረመራ በቻላ :-

- ሀ. የከለቃውን የውሳኔ ስልጣን መ-ለ በሙ-ለ የሚያደቅ
- ለ. ከሚታወቁ የቀረበውን የውሳኔ ስልጣን የሚያሳይ
- ሐ. ከሚታወቁ ጉዳይና እንደገና እንዲመረምር የሚከተሉትን ጉዳጊ የሚዘገብ ለሰጠን አለው፡፡

በየኔበርሰራ ተቋማት ከሌደ/ፌዴራል/አንበሳት ዓን ወይም በአዲተዳደር የሚከተሉ ተፈጻሚነቱ የዳስተላን ውስጥ ማስቀመጥ በፊትና ይለጣዋል፣ ከዚህ የፊትና ማስጠናቀቂያ እና ከዚ በለይ የዳስተላን እርምጃ የተመለከበት ከሆነ ተመሳሳይ ቅሬ በየኔበርሰራ ተቋማት ጥገና የሚከታወቁ ስሌዳዎች ላይ ይለጣኝል፡፡

አንቀጽ 41:- የውሳኔ አፈጻጸም

- ሀ. የዳስተላን እርምጃ ውስጥ ከፈረሰው ቅሬ አንበሳ ተፈጻሚ ይሆናል፡፡ ሆኖም ገን ትማሪው ከየኔበርሰራ ተቋማት ጥገና የሚመጣ ከሆነ የ24 ላዓታት ገን ይለጣዋል፡፡ ይህም ማሳተኞች የተማሪነት መብትን ማጣትን አንድ አንድ አንድ በለንዳይ ከውጭ እየተመለሰለ መጨረሻ ያለበት ጉዳይ ካለ የሚመለከተውን አካል አስፈላጊ መጨረሻ ይችላል፡፡
- ለ. በንዑስ አንቀጽ (ሀ) ላይ የተመቀበው እንደተጠበቀ ሆኖ ጉዳይ ይግባኝ በለይ ይግባኝ ውስጥ እስከያገኘ ይረዳ ለየኔበርሰራ ተቋማት ተቋቀ እቅርቦ ከተፈቀደለት በግዢ ውስጥ ሆኖ እየተማረና አገልግሎት እያንና ጉዳይ መከታተል ይችላል፡፡

አንቀጽ 42:- የተማሪው የዳስተላን ጉዳይ ሲሆን ከሚች የክቡ አስማም ሪፖርት (ቢት-ቢርሃት)

1. ለበባበው የከሚችውን ስብሰብ በለቀመንበርነት ይመራል፡፡ ለበባበው በማይቀርበት ገን የሚከተሉ ተለፈነቱን ይረከኝል፡፡
2. የከሚችውን ቅለ ጉባኤ የከፈልው ይይዛል፡፡
3. ተከላሽ ተማሪ በፊትና በቋል መልስ የሚችፈለ መብት አለው፡፡
4. ከፍተኛ አስማም በሆነ ምክንያት ተማሪው በከርክሩ ሪፖርት መሰተና ያልቻለ እንደሆነ ለታቸውን አስከሚችፈለበት ቅሬ ይረዳ ከርክሩ እንዲቀይ ይደረገል፡፡
5. ተከላሽ ከዚ ለማሳደግት ከዚ የቀረበዎችውን ምስክርች የመጠየቅ መብት አለው፡፡ ከዚም ተከላሽ የቀረበዎችውን የመከላከል ምስክርች የመጠየቅ መብት አለው፡፡
6. ተከላሽ እያም የሚለት መብት አለው፡፡ ነገር ገን እያምታው እያም እንደመቀበል ይቆጠራል፡፡
7. ተከላሽ አማርኛ የሚይችል ከሆነ ሁሳዎን በእንዳለሁም የሚችፈለ መብት ይኖረዋል፡፡

ከፍል ስምንት የቀጣት አውሳስን

ከዚህ ቀጥሎ የቀረበው ምክንያቶች ለዳስተላን ጥሩ ተቋሞ ለማሳደግ ቀጣቶች የቀጣት ማቅረብ ለሆነ ይችላሉ፡፡

1. ጥሩ ተቋሙ ከዚ በፊት መልካም ሲነ ምግባር የነበረው መሆኑ ከመዘገበ ለረጋግጣና ከዚ በጀት የመድጋግም ሁሳዎን የለለው እንደሆነ በመወሰት በፊትና የቀረበ ከሆነ፣
2. ጥሩ ተቋሙ የፈዕመው ከዚ እና እናደረሰበበት መሰለምት ለጋብት ለመከላከል በሚያደርጉው መከራ ከሆነ፣
3. ጥሩ ተቋሙ እንዲፈለም የተገኘው እና ከለበት፣
4. ጥሩ ተቋሙ ለረጋግጣ አጥልው በከፍተኛ አካላዊና ለነ-ልቦናዊ ቅንቃቄ ወሰኑ ከነበረ፣
5. ጥሩ ተቋሙ የሚጠበቅበትን ሁሉ በማድረግና ጥሩ ተቋሙ በማመን ከፍተኛ የመወሰት እናማማሪ ይገበባቸው እንደሆነ፣

አንቀጽ 44:- ቅጠት ስለማከበድ

የዲስታልን ጥሩት በፊልሙ ትማሪዎች የሚተላለፍ የቅጠት ውስኬ ለይ ቅጠቱን ለማከበድ
የሚችሉ ጉዳዮች እንደማከበድ ወጪው ቅጠት ስለማከበድ::

1. ቅጠት ስለማከበድ ውስኬ ለይ ቅጠቱን ለማከበድ:: የዚህ ውስኬ ለለ አደገኛ
መሰረም በመያዝ ካሸ፣
2. ጥሩቱን የፊልሙ ከለለው የወንጀለቻች በፊት ዓይነ በመሆኑ በተለይ በመሆኑ
ተዋናይነትና አደራሻነት ካሸ፣
3. ጥሩቱን የፊልሙ በበታታ በመሆኑ ጥሩቱ የከበደና በሌሎች ለይ አሳቦና ሆኖ በለ
ገዢት ለማድረግ ካሸ፣
4. ጥሩቱን የፊልሙ በማናስተካናት፣ የተማሪዎን አደራሻ ወደ ገን በመተው ሆኖ በለ
ገዢት ለማድረግ አሳቦ ካሸ፣
5. ጥሩቱን የፊልሙ በከፍተኛ ጥሩት በመካከለ ውስኬ ሆኖ አሳቦበት ካሸ፣
6. ጥሩቱን የፊልሙ ለጥል ባሌተዘረዘሩና ባለበበ ጽሑሱን ትማሪዎች ውስኬ
የየኝነርሰተው የሥራ ሂሳብዎች፣ መምሃራን ውስኬ በአስተዳደር ማረተቻች ለይ
ካሸ፣

አንቀጽ 45:- የዲስታልን ጥሩት በረከርድናት በተያዘውት ውቅት ሲደገግ

1. ቁድሞ ውስኬ የተሰጠበት የዲስታልን ጥሩት አነስተኛ ጥሩት ሆኖ ውስኬው
የሚያጠቃበት ገዢ ለይደርስ በተመሳሳይ ምድብ ውስኬ የዲስታልን ጥሩት
ከተደገኘው እስከ እንደ ውስኬ ለይ ቅጠቱን ለማከበድ:: የተደገኘው
ጥሩት አነስተኛ የዲስታልን ጥሩት ካሸሁን ገን በአዲስ መልካ ይታደል::
2. ቁድሞ ውስኬ የተሰጠበት ጥሩት ቁል ሆኖ በተመሳሳይ ምድብ ውስኬ የሚገኘ
ጥሩት ውስኬ አነስተኛ ጥሩት አነስተኛ እስከ ሁሉት ሁሉት ዓመት አነስተኛ የተምህር
ገዢት ይገባል:: የተደገኘው ጥሩት መከከለኛ ውስኬ ለይ አፈተኛ ካሸ መለያ
ከተምህር ለገዢት ይገባል::
3. ቁድሞ ውስኬ የተሰጠበት ጥሩት መከከለኛ ውስኬ ለይ አፈተኛ ካሸ የተኞቧሙ ጥሩት
በፊልሙ መለያ በመለያ አነስተኛ የተምህር ለገዢት ይገባል::

አንቀጽ 46:- ቅጠት የፊልሙ ጥሩት ሲፈለግ የቅጠት አውሳድን

ተማሪው ሁሉት ውስኬ ለይ ቅጠቱን ለማከበድ የሚያሳይ የፊልሙ ጥሩት አውሳድና
በፊልሙ ሁሉት ውስኬ ለይ ቅጠቱን ለማከበድ የሚያሳይ የፊልሙ ጥሩት አውሳድና
በፊልሙ ሁሉት ውስኬ ለይ ቅጠቱን ለማከበድ የሚያሳይ የፊልሙ ጥሩት አውሳድና
በፊልሙ ሁሉት ውስኬ ለይ ቅጠቱን ለማከበድ የሚያሳይ የፊልሙ ጥሩት አውሳድና::

አንቀጽ 47:- ውስኬን ስለማስቀቅ ቅጠት ጉዳዮች እፈጻሚያ

1. ከምክር (ከግብር) በስተቀር ማንኛውም በተማሪ ለይ በዲስታልን ጥሩት የሚመሰድ
እርምጃ ለተማሪው በፊልሙ ለሰጠው ይገባል::
2. የየኝነርሰተው ውስኬ በማንኛውም ደረጃ የሚመሰድ የዲስታልን ጥሩት እርምጃ በየንሰ
ለጠ ደህንነትና ጥሩት፣ ለማመለከተው የተምህር ከፍል ዝላድ፣ ለማመለከተው
ከፍል/ክተልና ደን፣ ለረጅስተራር፣ ለተማሪዎች ጉዳይ ደረሰኑት፣ ለአስተዳደር
አገልግሎት ተፈላግናት ለተፈላግናት በግልጻዊ ማስቀቅ ይገባል:: የተጠቀሱት
አገልግሎት በግልጻዊ አደራሻ ማስቀመጥ ይኖርባቸዋል::

3. ለየኩርስኩው ማህበረሰብ በሙሉ በግልጽ በማታደ የሚከታወቁም ሲለም ገዢ በመለጣና ለለው እንዲማርሱት ይደረገል::
4. ትምራቸው በጠቅው ተፋት በንዑስቃነትም ይሁን መሉ በሙሉ ከተምህርት ገዢ በማታገኝበት ወቀት የታገቢት ምክንያት በፊተና ይገለጻለታል:: በወቀቱ ትምራቸው በግብር ወሰጥ ባለሙያና ወይም አድራሻው ባለሙታዊ ወይም በለላ ምክንያት በአካል ለይገኘ በመቻቻቱ ከተምህርት ገዢ የታገቢትን ወሰኑ ለራሳ መሰጠት ካልተቻለ ወሰኑው ለየኩርስኩው ማከታወቁም ሲለም በይንስ ለአምስት ተከታታይ ቅናት ተለጥሩ እንዲቀይ ይደረገል::
5. ትምራቸው የተከለበበት የዳስተሳን ተፋት መሉ በሙሉ ከተምህርት ገዢው እንዲታገኝና የተምህርት ማስረጃው እንዲይሰጣው ካልተወስነበት በስተቀር እስከ ሚኒስቴር ያለው የተምህርት ማስረጃ በዳስተሳን ተፋት ምክንያት ያቋረጠ መሆኑን ከሚገልጻ ስና ይጠቀሱ ሽር ይሰጠዋል::
6. የተምራቸው በንዑስቃነትም ይሁን መሉ በሙሉ ከተምህርት ገዢው መታገኝ ከዚያና ሽር ያልተያየዘው መብቶችንና ግዢታወቁን ተፈጻሚነት አያዝቀርባ::
7. ወሰኑ ለመሰጠትም ይሁን ወሰኑ ከተሰጠ በቻላ የተምራቸው አገልግሎት ይደረገኬታ እና የተምራቸው ሁጻት የወጪኑ መጋት እንዲይፈጸመ አዲሮሙና ይከታተላል::

እንቀጽ 48:- የዳስተሳን ተፋት ቅጂዎን በረከርድነት ለሰመድኗ

ማንኛውም ትምራቸው የዳስተሳን ተፋት የቅጂዎን ወሰኑ ከተለለበበት በቻላ በግል ቁይደን ወሰኑ ገዢ በረከርድነት ለያዘጋጀት የሚቻል-

1. ለአነስተኛና ቅጂዎን የዳስተሳን ተፋት ቅጂዎን ከተለለበበት ቀን ይምር ለአንድ ዓመት በቻ የሚቀይ ለሆነ በተምራቸው ማህደር ወሰጥ ከእንድ ዓመት በለም ተቀምጧ በግል ወጪ እያደረገውም::
2. ለመከከለኛ፣ ከፍተኛና በጣም ከፍተኛ የዳስተሳን ተፋት ቅጂዎን ወሰኑ ከተለለበበት ቀን ይምር ትምራቸው ትምህርናን እስከጠናቀበበት ቤት ይረዳ ሆኖ በስነድነት ገን በተመራቸው ቁይደን ወሰኑ ሁሉም ይቀመጣል::

እንቀጽ 49:- የዳስተሳን እርምጃ የመውሰድ ለልጻናን ተለፈነት የተለጥቸው አካላት

1. **ማንኛውም ትምራቸው አነስተኛ የዳስተሳን ተፋት ቅጂዎን በሚፈጸምበት ወቀት ጉዳይን ለዳስተሳን ከሚቻ ማቅረብ ለያዘጋጀት::**

ሀ. የዳስተሳን ተፋቱ በተፈጸመበት ከፍል ይለፈ (ወይም ተፋቱ በመማርያ ከፍል፣ በወርከሻታቸና በበተ መከራ ከፍለው ከሆነ በመምህሩ፣ ከነዑ ወጪ ከሆነ የተምህርት ወይም የሥራ ከፍል ይለፈ) ምክር ወይም የቻል ማስጠንቀቁም የመሰጠት እና ይህንና በመዘገበ መዘግበ የመሆኑ ተለፈነት አለቸው::

ለ. የተምህርት ከፍል ይለፈ፣ ከለይ/ፋይልት/አንስተትዎት ይንና የተምራቸው ጉዳይ ይደረገኬታ የቆኑ ማስጠንቀቁም የመሰጠት ለልጻናን ተለፈነት አለቸው::

2. **ማንኛውም ትምራቸው ቅጂዎን የዳስተሳን ተፋት የፈጸመ እንደሆነ ከለይ/ፋይልት/አንስተትዎት ይንና በዘዑ መመሪያ መሠረት ለዳስተሳን ከሚቻ ተጠሪ የወጪኑ ማሳሰብ ለቀርበበት በፈጸመ የሚቀመጥና በማከታወቁም ሲለም ገዢ የሚለጣና ከቆኑ ማስጠንቀቁም ወይም/እና ማህበረሰብ አገልግሎት እንዲሰጥ ወሰኑ የመሰጠት ለልጻናን ተለፈነት አለው::**
3. **ማንኛውም ትምራቸው መከከለኛ፣ ከፍተኛና በጣም ከፍተኛ የዳስተሳን ተፋት የፈጸመ እስተካድር ማስረጃው እስተካድር ምክትል ተረክግንት በዘዑ መመሪያ መሠረት**

በጀግና ከሚች ተጠሪ የወሰን ፍሳሽ ስ.ቁርጻለት እንደተቀባዩ ከበደት በፋይል
የሚችውን በማስታወሻ ለሌሎ ለይ የሚለውን ከከባድ የፊርማ ማስጠናቀዋል ይገመ
ከተምህር ተቋማት እንደሚገልጽ ወይም መለያ በሙሉ እስከማስና ለመስጠና በፊርማ
እለው::

**ከፍል ኮሚሽን
ልቀ የክርክር ሂደት**

አንቀጽ 50:- ጉዳይ በረኞት ስለመታየት

ለሁለተኛ ከዘመ በላይ ዓመት ከተምህር ተቋማት ስለመታየት የሚችሉ የጀግና ተቋማት
ለይ በወቅቱ በተከሰተው ቅጂ እስከበነት የተነሳ ሲሄድ ማየት ለፈልግ ጉዳይ
የመመርመር፡ የሚጠሩትና ወጪው የተሰጠውን ወሰን በማሻሻል፡ በማሻሻል ወይም በመሻር
ውሰን የመሰጠት ስልጣን እለው፡፡ ይህም የሚሆነው ጉዳይ በረኞት እንዲታደ የየኔበርሳይቶ
ጥራዘኝነት ስ.ቁርጻለን ነው፡፡

**ከፍል አስር
የደግባኝ ስነ-ሥርዓት**

የደግባኝ ወሰን እውጥት ሂደቱ ከጀግና ተቋማት እስከ አመሰራረት እስከ ወሰን አፈጻጸም
ደረሰ ካለው ይህ ተመሳሳይ ሂደትን የሚከተሉ ነው፡፡

አንቀጽ 51:- የደግባኝ ስነ ከሚች ስለማቋቋም

የየኔበርሳይቶ ስራዘኝነት የደግባኝ ስነ ከሚች የቋቋማል፡፡

የከሚችው አባላት፡-

1. አንድ የበኞት አባላ የሆነ መኖር.....ስብሰብ.
2. አንድ የአስተዳደር ከፍል ማለፈበአሁ
3. አንድ የተማሪዎች ሁጻዊት አባላ.....አባላ

አንቀጽ 52:- ይግባኝ የሚቋረብ መብት

ሀ. ጉዳትና የተመለከተ ተማሪ ቁልጥውን (የደግባኝ) ለደግባኝ ስነ ከሚች
እንዲቀርብለት ለየኔበርሳይቶ ስራዘኝነት ወሰኑው ከተገለጹበት ቀን ይገመ
አምስት የሆነ ቁጥት ወሰኑ በፊርማ ማመልከቶ የሚቋረብ መብት እለው፡፡ የደግባኝ
ማመልከቶውም የሚከተሉትን መሆኑ እለበት፡፡

1. የደግባኝ አቅራቢ ስም፡ መለያ ቁጥር፡ 874 እድሜ
2. የሚማርበት ቁሳት፡ ትምህር ከፍልና የተምህር ዓመት
3. የቁልጥው መጠናከ
4. ደንብ ማስረጃዎች አለ/
5. አመልካች የሚሻው መፍትሬ
6. ቀንና ፖርማ

ለ. የየኔበርሳይቶ ስራዘኝነት በወቅቱ የቀረበውን ቁልጥ እና ተራዘኝነቱ መጠና እለበት
በለመ ስምምነት የተዘረዘሩት ማመልከቶ ከእስራራለን መረጃ ይህ ለደግባኝ ስነ ከሚች
ልመራው ይችላል፡፡

ሐ. ይግባኝ ስነ ከሚች በጥራዘኝነቱ የተመራለትን ማስረጃዎች አግባብነት እለው
የየኔበርሳይቶ ስራዘኝነት መመሪያዎችና ደንብ እንዲር በመመርመር በአንድ ስምንት ዘዴ
ወ-ለም ቁጥሩን ለፈልግው፡ ለፈልግው ወይም ወልቅ እንዲሆነ ወይም እንደገኙ

በዳሰተለን ከሚቱ እንዲመረመር ወይም ለየት ይለ ቅጣት እንዲወስኝ ከዘሱ መመራያ
ርሃ የተገኘበበ አማራጭ የውሳኔ ፍሳሽ ማስቀመጥ ለተጨማሪን፣ ለመቀበል ይችላል፡፡ በዘሱ ለይ
ተጨማሪን፣ ወሳኔ ይሰጣል፡፡

ሙ. ይግባኝ የሚቀርብበቸው ጥያቄ መካከለኛና ከዘሱ በለይ የሚገባ ለይ ለማረጥ
የዳሰተለን ትኩቶች ለይ በተለለፈ ወሳኔ ለይ ነው፡፡

አንቀጽ 53: የይግባኝ መሠረቶች

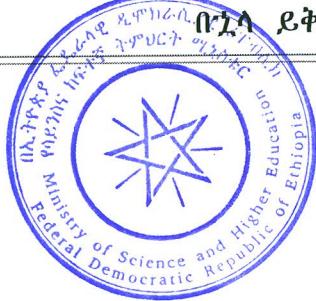
1. በዳሰተለን ከሚቱ ተደቶ በአስተዳደር ምክትል ትጨማሪን በፊልቅ የዳሰተለን እርምጃ
ለይ ቅዱታ ለኋር
 2. አዲስ ማስረጃ ካልተገኝ በስተቀር ይግባኝ መሠረት የሚያደርጋው የተማሪዎች የዳሰተለን
ከሚቱ ባለቤትበቸው ማስረጃዎችና በውሳኔ መዝገብ ለይ በቻ ነው፡፡ አዲስ የከስ ቅጂዎች
በይግባኝ ለይ አይቀርብም፡፡
 3. የይግባኝ ለሚ ከሚቱ ይግባኝን ማየት አግባብ ሆኖ ካገኘው፡፡
 - a. የመጀመራያ ከርከር ሲነ-ስርዓቱን መጠቀም ለለመካሂድ፤
 - b. የተወስኑው ወሳኔ በቁ ማስረጃ ለይ የተመስረተ ለለመሆኑ
 - c. ቅጣቱ ትማሪው አጥቃቻል ለተባለው ትኩት ትመጥሮች ለለመሆኑ
- ሙ. ተከሳሽ በዋናው ከርከር ሂደት ወቀት ለማግኘው ያልቻለውና ወሳኔ ማስቀርበ
የሚችሉ ማስረጃ ክፍረበ ከሚቱው የቀረበውን ማስረጃ መርምጃ በአንድ ስምንት
ወሰኑ የውሳኔ አሳይነት ከመስና ይገኙበ ጋር በማያያዝ ለኋይ የሚከተሉ በፊልቅ የሚችል፡፡

አንቀጽ 54:- የቅጣት አፈጻጸም

1. በተማሪው ለይ የተወስኑውን ወሳኔ በማስታወቂያ ከወጪበት ለቀት ይሞር ወሰኑው
በጥኩቶች ለይ ተግባሩዋ ይሆናል፡፡
2. ትማሪው የይግባኝ ማመልከቶ አቅርቦ ይግባኝ አግባብ መሆኑ ከታመነበትና ትማሪው
ሂደቱን ጉባ. ሆኖ መከተተል ከበላን ጉባ. ወሰኑ በመቆየቱ በራሳ፣ በየኔበርሰራቸው
ማህበረሰቦና ጉባዕት ለይ የሚያመጣው አይታ አለመናና ከታመነበት የይግባኝ ስርዓቱን
አስተዳደር ጉባ. ወሰኑ እንዲችል በጥጨማሪን፣ ለችላል፡፡

አንቀጽ 55:- የየኔበርሰራቸው ትጨማሪን ለልማትና ምሳሌት

- ሀ. በዳሰተለን ትኩት የተከሰበ ትማሪ ጉዳይ በውሳኔ ሂደት ለይ እያለ የተከሳሽ ትማሪ
ከተከሰበበት የዳሰተለን ትኩት ከበላን እንዲሁ በየኔበርሰራቸው ጉባ. ወሰኑ መኖሩ
ለእርምጃ ለለሎች ጉዳይ ለማመልከቶችው አካላት መልካም አለመሆኑን በማንኛውም
መንገድ ትጨማሪን፣ ለመቀመጥ ጉዳይ ትማርቶ ወሰኑ እስከለጥበት ይረስ ተጠርጓቸው
ስብዳዊ መጠቱ በአግባቡ ተጠበቀለት፡ የምግባና የህክምና አገልግሎት ከየኔበርሰራቸው
ማግኘት በሚችልበት መንገድ በአካባቢው ሳለሳ ቅጥጥር ስር የሚደረግ ለልማትና
ሻላፊነት ይኖረዋል፡፡
- ለ. በዘሱ መመራያ መሠረት ከተምህር ገዢ መ-ሳ በመ-ሳ ለተሰናበቱ ትማሪዎች
ታጨማሪን፣ ሆኖታወችን የምግባና ወሰኑ እስካባቢው ይቀርታ የሚደረግ ወይም ወሰኑውን
የማቅረብ ለልማትና አለው፡፡ ሆኖም ትማሪው የመቀመጥ ጉዳት የዚ ይለው ከሆነ
ተተማና ትማሪው እንዲከፍል ማድረግን አያስቀርቡ፡፡
- ሐ. የየኔበርሰራቸው ትጨማሪን በዳሰተለን ትኩት ተከለ የጥኩቶችን ወሰኑ ከተለለፈ
በንግድ ይቀርታ የሚያደርጋለት ወይም ወሰኑውን የመገደብ ለልማትና የሚጠቀሙው

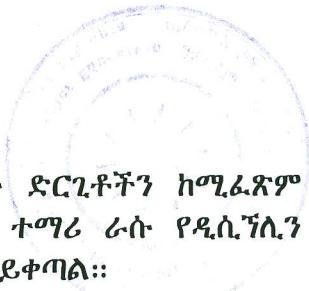

ታማው የቀድሞ ሽከርዳንና ከጥፏች ትምር የተወስኑ መሆኑን ለያረጋግጣኝ
ይህንንም የሚገልጻ የይቅርታ ይገኘበ በፊተና ጥግራው ለያቀርብና ለታመንጻት
ነው::

አንቀጽ 56፡ የመጨረሻ ውሳኔ

በታማው የዳሰተኞን ትክክለኛው የየኔበርሳቸው ትርዘዋንት ውሳኔ የመጨረሻ በሁኔም
እንዲከበደለንቱ የየኔበርሳቸው ሲሆን አመራር በርድ መርምር የመጨረሻ ውሳኔ ለሰጥ
ይችላል::

ከፍል አስፈ እንደ
ለያ ለያደንጋጌዎች

አንቀጽ 57፡- ተባባሪ ስለመሆኑ

በዚህ መመሪያ በለሎች አማካይነት ባለቸው ሁኔታ የተከለከለ ድርጋቶችን ከሚፈጸም
ማንኛውም አካል ጥሩ ተባባሪ የሆነ እና ድጋፍ ለሰጥ የተገኘ ተማሪ ሪፖርት የዳሰተኞን
ግድፋቱን እንዲፈልጓ ተደርጋ ከዚህ ድርጋት ውሳኔ ጥሩ አካል ይቀባል::

አንቀጽ 58፡- የየኔበርሳቸውን ግብ ስለመልቀች

በዚህ መመሪያ ውሳኔ የሚችሉት ፍቃድ በመጠየቅ ወይም በፊ.ወመው ዓ.ሰ.ኩሉን ትፋት
መሠረት የቅጥት ውሳኔ የተገለጹበት ተማሪ የሚጠበቅበትን ሂደት በጨረሰበት በ24 ስዓት
ውሰጥ ግብ.ወን ለቆመ ውሳኔ አለበት:: ካርድ ግን ተማው በታችዎች ቤት ስራው በገኘ
ለላ ከፍተኞ የዳሰተኞን ትፋት በፊርማ እንደሰራ ተቀጥር እንደገና በፊርማ ዓይነት ይታደል::

አንቀጽ 59፡- የተጠቀሱት ገቢ

ታማው መብት ተቋማት ስምምነት እንቅስቃሴ ሂደት በማንኛውም ወይም
በዚህ ስምምነት እንቅስቃሴ ድረስ ወይም በቁን ለቦና በማያከናወነት ተማሪ ወይም
በአጠቃላይ አይደረግም እንቅስቃሴ የሚከናወነው ተማሪ ወይም በላይ ሁኔታ በተፈቀድ ተማሪ ለይመጣል::

አንቀጽ 60፡- ተፈጻሚነት ስለማይኖራቸው ሁኔታ

ከዚህ በፊት ለሰራበት የነበረው የየኔበርሳቸው የታማው የዳሰተኞን መመሪያ በዚህ
መመሪያ የተተካ በመሆኑ ተፈጻሚነት እያደናውም:: የታማው ዓይነትን የሚመለከቱ
ለሎች ሁኔታ ለማድረግ አያመራር ተቋማት ስምምነት የሚመለከት እና ተፈጻሚነት
እያደናውም::

አንቀጽ 61፡- መመሪያውን ስለማሳወች

1. የኢትዮጵያ የኔበርሳቸው ትርዘዋንት እና ተማው የዳሰተኞን ቴምህር ከመጀመሪያው በፊት
እና ለነበረ ተማሪውም እንደከበደለንቱ ይህንን መመሪያ በዘርዝር የሚሳወች ተፈጻሚነት
አለበት::
2. የኔበርሳቸው ይህ መመሪያ ለተማው ለሎች ለማመለከት እና ተፈጻሚነት እና ተፈጻሚነት
መንግሥት ተደርጋ እንዲሆን ያደርጋል::

አንቀጽ 62፡-የመተባበር ግዢታ

ዚህ መመሪያ ተማሪውን ሁሉም የመንግስት ከፍተኞ ቴምህር ተቋማት ማህበረሰብ
አበበት የመተባበር ግዢታ አለባቸው::

አንቀጽ 63:- መመሪያውን ሲለማሽሻል

ይህ መመሪያ አጥጋቢ ምክንያቶች ሌሎች ወይም በየኔበርሳተዎች ጥያቄ ለቀርብ በገዢንሰና
ከፍተኛ ቴምህርና ማረዳዎች አማካይነት ለሻሻል ይችላል::

አንቀጽ 64:- መመሪያው ሲለማዘኝበት ጊዜ

ይህ መመሪያ ካመሰለከራም 01 ቀን 2012 ዓ.ም ይሞር የዚና ይሁናል::

ሸጻት መልሆኑያዊ (ፕሮፏይ) የደንብና ከፍተኛ ቴምህርና ማረዳዎች ማንስትር
መሰለከራም 2012 ዓ.ም - አዲስ አበባ